

Nas tednik

Kreol

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 35

V Celovcu, dne 27. avgusta 1953

Cena 1 šilling

Praznimo temeljito!

Velika razprodaja

damskih in moških modnih predmetov

Schappel & Co.

Celovec — Klagenfurt, Obstplatz 1. Tel 34-21

Arabski svet

V New Yorku je te dni 16 držav takozvane Arabske lige zahtevalo, da začne Svetovni varnostni svet razpravljati o razmerah v Maroku, ker sedanji položaj v Maroku ogroža svetovni mir.

Teh 16 držav Arabske lige predstavlja svetovno velesilo, saj se te države raztezajo od Himalajskega pogorja preko cele južne Azije do Sueškega prekopa in nato naprej po vsej severni in deloma tudi srednji Afriki do obale Atlantskega oceana. Te države ne zastopajo torej samo Arabcev v ožjem pomenu, ampak zastopajo tudi prebivalstvo mohamedanske vere izven Arabije, torej skupno okrog 250 milijonov prebivalcev. To je takozvani arabski svet.

Ta arabski svet pa zastopa Arabska liga, ki je zveza vseh zgoraj omenjenih 16 držav. Četudi so države, ki so zastopane v tej ligi, v svoji notranjosti večkrat razrvane in so razmere v tem svetu neurejene, vendar imajo te države silen pomen. Važnost teh držav je deloma v velikem številu prebivalstva, deloma v izredno važni zemljepisni legi na Srednjem in Bližnjem vzhodu ter v severni Afriki, deloma pa je pomen teh dežel v njihovem velikem naravnem bogastvu. Saj so v teh deželah najmočnejši vrelci petroleja.

Te države arabskega sveta zadobivajo v zadnjem času še posebej na pomenu, ker so dogodki v nekaterih teh državah opozorili na sebe ves svet. Jasno je, da ti dogodki niso nastali le vsled natančnih razprtij in vsled notr. neurejenosti. Na dogodke v teh državah vplivajo prav gotovo tudi vplivi od zunaj. Saj poizkuša gotovo v vseh deželah dobiti komunizem, to je Sovjetska zveza, čim večji vpliv. Tudi v teh deželah je torej v teku tekma med zapadnim in vzhodnim svetom, med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami. Da je ta svet za Združene države zelo važen, nam pove že sam pogled na zemljepisno karto, saj obkrožajo te dežele Sovjetsko zvezo. Važnost teh dežel za Združene države nam nadalje povedo številke o pridobljenem petroleju in o drugih naravnih bogastvih v teh deželah. Velik pomen teh dežel za zapadni svet pa nam povedo tudi imena o letalskih oporiščih, ki jih imajo Združene države v teh deželah.

Ko smo zadnje tedne in še posebej zadnje dni slišali, kako se prehiteto dogodi v arabskem svetu, smo mogli še posebej opazovati velik pomen teh dežel za razmerje sil med Vzhodom in Zapadom. Že nekaj let, vse od nastanka svobodne Indije in Pakistana, ne pride do miru v Kašmiru. To je najvzhodnejša dežela arabskega sveta. Dosedanja vlada je bila za samostojnost te dežele in za morebitno priključitev k Pakistanu. Preko noči pa je revolucija pomedla z dosedanjimi ministri in nova vlada je bolj naklonjena Indiji in je za prijateljstvo s Sovjetsko zvezo.

Druga država arabskega sveta je Perzija, kjer smo v enem tednu doživeli dve revoluciji. Gotovo je Sovjetska zveza prijazno spremljala delo prejšnjega ministrskega predsednika dr. Mosadeka, saj so neurejene razmere številčno in politično vedno bolj krepile komunistično stranko v Perziji. Vse bo sedaj odvisno od tega, kako bo nova vlada znala urediti res teške razmere v Perziji. Gotovo so ravno tu v veliki meri zainteresirane Združene države.

Tudi iz Sirije prihajajo glasovi o poizkusih državnega udara in o umorih. In Egipt, ki je zelo važna postojanka v Sredozemlju, bi tudi težko imenovali trdno oporišče, četudi njen današnji vladar general Nagib trdi, da tam ni nevarnosti komunizma.

Zadnji dogodki so skoraj povzročili državljansko vojno v Maroku, kjer so zelo važna ameriška letalska oporišča. Z odstavitvijo dosedanjega sultana so verjetno

Med Vzhodno in Zapadno Nemčijo

V nedeljo, dne 6. septembra, so v Zapadni Nemčiji volitve v zapadno-nemški državni zbor. Za glasove volivcev se poteguje 18 strank. To samo po sebi ne bi bilo nič izrednega, saj so volitve vsaka štiri leta tudi po drugih deželah. Toda volitve v Zapadni Nemčiji imajo letos svoj poseben pomen.

Vlado Zapadne Nemčije sestavljajo danes sredinske in desničarske stranke, med temi je glavna Krščansko-demokratska zveza, katere član je tudi državni kancler dr. Adenauer. Ta vlada želi pripeljati Nemčijo na strani Združenih držav v Evropsko obrambno zvezo. Tako bi dobila Nemčija pravico do lastne vojske in do ponovne oborožitve. Razen tega bi postala Nemčija spet enakopraven član med državami Zapadne Evrope. Močna Zapadna Nemčija — tako pravi dr. Adenauer — bi mogla tudi doseči zedinjenje Zapadne in Vzhodne Nemčije.

Nasproti vladi je močna nemška socialdemokratska stranka, ki je že vsa leta v opoziciji. Njen predsednik Erich Ollenhauer je sicer tudi za zedinjenje Zapadne in Vzhodne Nemčije, vendar je proti vključitvi Zapadne Nemčije v Evropsko obrambno zvezo in proti oborožitvi Nemčije. Ako bi dobili socialisti pri volitvah dne 6. septembra večino, so izgubile Združene države v Zapadni Nemčiji veliko oporo.

Nemci v Moskvi

Ta nasprotja so silno modro izrabili v Moskvi in so povabili tja 15 predstavnikov vzhodno-nemške vlade. Te nemške ministre so v Moskvi sprejeli tako slovesno kakor leta 1939 takratnega nemškega zunanjega ministra Ribentropa. Štiri dni so trajali razgovori in ob koncu je govoril sam sovjetski ministrski predsednik Malenkov. Ta je v svojem govoru poudaril, da je treba končno doseči zedinjenje obeh Nemčij, da je treba sestaviti skupno nemško

vlado, ki naj nato izvede svobodne volitve v vsej Nemčiji. Na teh volitvah naj si nemški narod izvoli nove nemške predstavnike. Nadalje je naštel Malenkov velike gospodarske ugodnosti, ki jih je dovolila Sovjetska zveza Vzhodni Nemčiji ter je zagotovil tudi pomilostitev vseh nemških ujetnikov, ki so še v sovjetskih delavskih taboriščih.

V svojem govoru je Malenkov nadalje posebno ostro napadel zapadno-nemškega kanclerja dr. Adenauerja, ki „je orodje imperializma Združenih držav“ in je zato pozval vse nemške volivce, naj dne 6. septembra ne volijo kandidatov sedanjih vladnih strank. S tem se Malenkov sicer ni javno izrekel za nemške socialne demokrate. Ker pa predstavljajo ti največje nasprotje in največjo nevarnost za sedanjo vlado v Bonnu, je v resnici Malenkov pozval nemške volivce, naj glasujejo za nemške socialne demokrate.

Uspehe zastopnikov Vzhodne Nemčije v Moskvi so sprejeli v Vzhodni Nemčiji z velikim navdušenjem. — Državni kancler dr. Adenauer pa se je izjavil proti predlogu Malenkova, ker bi to pomenilo večno nesamostojnost Nemčije. Malenkov je med drugim zahteval tudi nevtralizacijo zedinjene Nemčije, ki ne bi smela biti oborožena. — Nasprotno pa je izjavil predsednik nemških socialnih demokratov Erich Ollenhauer, da zavezniki ne bi smeli odbiti sovjetske ponudbe.

Medtem se posvetujejo zastopniki zapadnih treh vlad, kako bi odgovorili sovjetski vladi na njeno zahtevo po sklicanju konference „velikih štirih“. Verjetno bo še tekom tedna ta odgovor sestavljen in izročen vladi v Moskvi. V tem odgovoru bodo verjetno predlagale vlade zapadnih treh velesil, naj bi se sestali koncem septembra ali začetkom oktobra zunanji ministri „velikih štirih“ v Ženevi v Švici in naj bi tam govorili o rešitvi nemškega vprašanja.

Novi ameriški veleposlanik v Jugoslaviji

James W. Riddleberger, ki spada med poklicne diplomate, je bil zaprisežen kot ameriški veleposlanik v Jugoslaviji. Nasledil bo dosedanjega veleposlanika Georgea Allena, ki je bil imenovan za veleposlanika v Indiji. Pred imenovanjem za vele-

poslanika v Jugoslaviji je bil Riddleberger ravnatelj urada za nemške zadeve pri ameriskem zunanjem ministrstvu.

Po zaprisegi je Riddleberger izjavil častnikarjem, da bo storil vse, kar bo v njegovi moči, da bi se izboljšal odnos med Jugoslavijo in Združenimi državami v korist svetovnega miru. Dejal je:

„Z občudovanjem sem zasledoval, kakor ves ostali svet, osvobodilni boj jugoslovanskega ljudstva med vojno in v povojnem svetu, da bi si ohranilo svojo neodvisnost.“

Seveda obstajajo prav stvarne in hude razlike v mnenju in politiki med našo državo in Jugoslavijo, vendar sem prepričan, da so njuni medsebojni odnosi stvarni in dobri.“

Kaj bo v Perziji?

Novi perzijski ministrski predsednik general Zahedi je izdal ostre ukrepe proti perzijskim komunistom. Zato pa je izdala perzijska Tudeh-stranka, ki je naklonjena komunistom, proglas, v katerem poziva prebivalstvo, naj ne izpolnjuje odredb nove vlade in naj odreče pokorščino tudi perzijskemu šahu.

Kljub temu pa je izjavil novi ministrski predsednik, da bo vlada nadaljevala s pogajanjem s sovjetsko vlado, katera pogajanja je začel še ministrski predsednik Mosadek.

V Združenih državah so pozdravili novo vlado in ako se ji bo posrečilo umiriti državo, bo Amerika dala Perziji večje posojilo. — Tudi v Veliki Britaniji upajo, da bo nova vlada poizkušala urediti anglo-iranski petrolejski spor.

General Zahedi
novi perzijski ministrski predsednik (USIS)

K R A T K E V E S T I

Dne 29. septembra bodo začele avstrijske elektrarne oddajati električni tok v italijansko omrežje. Transformator za oddajo toka so te dni postavili blizu Lienza.

Novi italijanski ministrski predsednik Giuseppe Pella je izjavil v vladni izjavi v italijanski poslanski zbornici, da Italija nikdar ne bo mogla opustiti zahtev po priključitvi Svobodnega tržaškega ozemlja Italiji.

Namestnik jugoslovanskega zunanjega ministra, Aleš Bebler, je izjavil, da bi bila najboljša rešitev tržaškega vprašanja v ustanovitvi skupne jugoslovansko-italijanske uprave za celotno Svobodno tržaško ozemlje.

Po uradnih poročilih iz Moskve so v Sovjetski zvezi v poskusne namene povzročili eksplozijo vodikove atomske bombe. Po ameriških vesteh so v Ameriki opazovali aparati zaznamovali eksplozijo vodikove bombe v Sovjetski zvezi zjutraj, dne 12. avgusta.

Doslej je bilo v poskusne namene 48 eksplozij atomske bombe in sicer 43 v Združenih državah, 4 v Sovjetski zvezi in ena v Veliki Britaniji (Avstralija).

Pri zapadnonemških volitvah dne 6. septembra bo imelo volilno pravico 33 milijonov volivcev, ki bodo izbirali med kandidati 18 strank.

Pod vodstvom generala Ljube Vučkovića je prispela v Washington vojaška delegacija jugoslovanske armade, ki bo razpravljala o vprašanju zavezniške vojaške pomoči Jugoslaviji.

Po uradnih podatkih je doseglo število smrtnih žrtev potresa na grških otokih Kefalonija, Zante in Itaka 381 mrtvih in 768 težje ranjenih, stvarno škodo pa cenijo na preko 100 milijonov dolarjev, porušenih je 20.000 hiš.

Prvič v zgodovini so bile v ponedeljek, dne 24. avgusta, na Grönlandiji splošne volitve. Volivcev je bilo pa samo 9.000, volili so dva poslanca v novi danski parlament.

Šef britanskega generalnega štaba, maršal sir John Harding, ki se mudi sedaj v Kanadi, bo sredi septembra odpotoval v Jugoslavijo, kjer bo nadzoroval nekatere oddelke jugoslovanske armade.

Pri prometni nesreči dne 22. avgusta pri Malem St. Pavlu v Krčiški dolini je zavožil tovorni vlak v osebni avto. V njem sta bila 26-letni šofer Walter Sapetschnig in 22-letna gospodinjska pomočnica Gert Schiller. Oba sta bila mrtva.

V dneh od 30. avgusta do 5. septembra je na Dunaju zborovanje „Katoliškega učiteljskega Avstrije“; to društvo obstoja že 60 let.

Politični teden

Po svetu . . .

V Perziji in v francoski koloniji Maroko je prišlo do dalekosežnih državnih preobratov . . . — Glavna skupščina UNO razpravlja o Koreji in ostalih vseh vprašanjih Daljnega vzhoda . . . — Sovjetska vlada je odgovorila zapadnim silam glede nemškega vprašanja in zapadne sile so povabile Sovjetsko zvezo na sestanek glede avstrijske državne pogodbe . . . — Francoska vlada Lanieli in strokovne organizacije so se sporazumele o prenehanju stavke . . . — Nova italijanska vlada je dobila v parlamentu zaupnico . . . —

To bi bili glavni dogodki preteklega tedna in v naslednjem jih poskusimo na kratko podrobneje razložiti.

Padec Mosadekove diktature v Perziji

Pred dvema tednoma svetovno javnost pravzaprav ni mnogo presenetilo, da je v razburkani Perziji skupina generalov skušala izvesti državni udar proti Mosadeku in da poizkus ni uspel. Mosadek je na to dal razorožiti kraljevo (šahovo) gardo. Šah je z letalom pobegnil s svojo družino v Rim. Podoba je bila, da je tak razvoj logičen, saj je bil šah praktično ujetnik svojega ministrskega predsednika, kateri mu je celo določeval, katere sluge sme imeti in koliko. Ko pa je ves svet bil prepričan, da je Mosadek postal neomejen diktator v državi, se je zgodilo tisto nepričakovano: armada je ponovno izvedla državni udar, ki je tokrat uspel — zaprla Mosadeka in njegove ministre ter brzojavila veselo prenečenemu šahu, naj se vrne domov. Šahu so pri zajtrku novinarji povedali o teh dogodkih, o katerih ni še ničesar vedel. Dan kasneje je bil v svoji prestolici Teheranu, kjer so mu priredili velik sprejem. V svojem nagovoru je šah izjavil, da bo vladal odločneje kot doslej, da bo razdelil svoja posestva (80% vse zemlje v Perziji je njegova last) med revne kmete in da bo dvignil življenjski standard perzijskega človeka. Glede petrolejskih vrelcev je izjavil, da ostanejo podržavljeni. Skušal bo dobiti posojila iz inozemstva, toda ne na račun državne neodvisnosti.

Fanatični novi nacionalizem je podlegel religiozno-tradicionalnemu

Mosadek je dosegel umik Angležev iz Perzije, podržaval petrolejsko industrijo Anglo-Iranske družbe, govoril množicam, da je rešil „čas in neodvisnost“ Perzije, obljubljal blagostanje. Odklonil je ameriška posredovanja za sporazum z Angleži. Narod je bil ponosen na svojega predsednika, ki je pognal osovražene tujce iz dežele. Toda blagostanje se ni zvišalo, temveč zmanjšalo. Izostal je izkupiček za petrolej, ki je do sedaj prezijsko državno blagajno reševal iz najhujših zadreg. Mosadeku so vpile množice nacionalno sfanatiziranega meščanskega proletariata, pozabljajoč pri tem na njegove obljube o boljših življenjskih pogojih. Mosadek se za to ni brigal. Njemu je šlo od takrat naprej le za oblast, za popolno oblast in tukaj mu je bil na potu vladar šah. Mosadek je dinastijo sovražil — saj ga je oče sedanjega šaha dal obsoditi na smrt in ga potem pomilostil. Zato razumljivo tudi sina ni mogel trpeti. V obrambo šaha se je dvignil Kašani, verski voditelj perzijskih mohamedancev in obenem predsednik parlamenta. Mosadek ga je izgnal in parlament razpustil, potem ko je izvedel potvorbene volitve. Šahu je premeteno odvzel drugo za drugo vse pravice suverena in ga prisilil na pobeg. Mosadekove zveze s prokomunistično Tudeh stranko so bile vse očitnejše in stranka ga je javno podpirala. Slednje bo tudi vzrok, da zapadne sile, predvsem Amerika, najbrž niso povsem nedolžne pri zadnjem državnem udaru.

Mosadek je šel predaleč. Z odstranitvijo šaha je zadel v živo tiste sile, katerih vrhovi so v armadi in katerim je dinastija nekaj prav tako svetega kot rodovi njih prednikov dolga stoletja v zgodovino.

Zadnji spopad je Mosadek izgubil, nikjer pa seveda ni rečeno, da je z vrnitvijo šaha že tudi narodu in državi zagotovljena varna in boljša bodočnost. Zunanje politično moremo dogodke v Perziji oceniti kot uspeh Amerike, ki bo pri novem ministrskem predsedniku generalu Zahediju verjetno našla boljša ušesa kot pri Mosadeku. Prav to bo pa tudi za Perzijo kočljiva zadeva, saj je na severu mejaš Sovjetska zveza . . .

V Maroku so izmenjali sultana

V francoski afriški koloniji Maroko vlada na zunaj zapan, ki je obenem tudi ver-

ski poglavar maroških mohamedancev. Ta sultan pa je zadnje mesece delal vedno večje težave Francozom. Podpiral je vedno očitnejše nacionalistično stranko, ki ima v programu popolno ločitev od Francije in državno suverenost. To stranko podpirajo tudi vse ostale arabske države, ki so si že priborile neodvisnost in so članice UNO. Velik slutanov nasprotnik je Glaouili, voditelj gorskih plemen ob vznožju pogorja Atlas. Ta je zelo vdan Francozom. Lepega dne je sklical svojih nekaj deset tisoč bojnikov in se z njimi na konjih, kamionih in peš namenil nad glavno mesto Rabat z zahtevo, da mora sultan odstopiti v korist svojemu bratrancu, ki je prav tako poznan kot zelo prijazen Francozom. Ko je že grozilo, da bo prišlo do državljanske vojne, so Francozi iz „varnostnih“ razlogov odpeljali sultana z njegovima sinovoma na Koziko, paša pa je slovesno ustoličil novega sultana.

Francozi so tukaj zmagali, toda počakati je treba, kakšen bo odjek po ostalem arabskem, oz. muslimanskem svetu, kajti maroški sultan je vsaj na papirju verski poglavar vsega muslimanskega sveta. Prva reakcija je zaenkrat bila ta, da je 16 držav arabsko-azijske lige zahtevalo, naj Varnostni svet razpravlja o dogodkih v Maroku. Na vsak način čakajo Francoze še hude diplomatske težave.

. . . in pri nas v Avstriji

Že v zadnji številki „Našega tednika“ smo poročali, da se je sestal v sredo, dne 19. avgusta, glavni odbor avstrijskega parlamenta, da se posvetuje o odgovoru na sovjetsko noto glede nadaljnjih pogajanj o avstrijski državni pogodbi. Dne 29. julija je namreč vprašala v posebni noti sovjetska vlada, če Avstrija podpira takozvani skrajšani predlog avstrijske državne pogodbe, ki so ga sestavile zapadne tri velesile. Avstrijska vlada na to vprašanje ni takoj odgovorila, ampak je predlagala predsedniku parlamenta, naj skliče glavni odbor parlamenta. Ta odbor naj nato odobri vladni odgovor. S tem je dobila vlada na času, ker so medtem že odgovorile tudi zapadne tri velesile sovjetski vladi zaradi istega vprašanja in je zato mogel biti avstrijski odgovor mnogo bolj jasn. Zapadne tri velesile so namreč dne 17. avgusta odgovorile, da ne vztrajajo več na „skrajšani pogodbi“ in so istočasno predlagale, naj se sestanejo namestniki zunanjih ministrov vseh štirih avstrijskih zasedbenih sil dne 31. avgusta v Londonu. Tam naj bi ti namestniki sestavili poročilo o dosedanjem „delu“ za avstrijsko državno pogodbo in naj bi to poročilo predložili zunanjim ministrom vseh štirih vlad. Na podlagi tega poročila bi bila nato verjetno sklicana konferenca vseh štirih zunanjih ministrov.

Na seji glavnega odbora avstrijskega parlamenta dne 19. avgusta je najprej poročal zunanji minister dr. Gruber. Omenil je, da se je zunanje politično položaj na svetu v zadnjih tednih in mesecih tako bistveno spremenil in izboljšal, da moremo z zaupanjem pričakovati izboljšanja tudi pri pogajanjih o avstrijski državni pogodbi.

Govorniki vseh avstrijskih strank so se izjavili za odgovor, kakor ga je sestavila vlada. Ta odgovor avstrijske vlade sovjetski vladi omenja, da so tri zapadne velesile že opustile „skrajšano državno pogodbo“ in je zato upati, da ni nobenih ovir več za čimprejšnjo sklenitev avstrijske državne pogodbe, ki naj zagotovi Avstriji svobodo, neodvisnost in možnost gospodarskega življenja.

Po seji glavnega odbora je govoril v radiu državni kancler ing. Raab, ki je naj-

POMOČ GRČIJI

Poročajo, da znaša skupno število mrtvih, ranjenih in pogrešanih žrtev potresa na grških Jonskih otokih 120.000 oseb.

Poveljnik ameriških pomorskih sil na vzhodnem Atlantiku in v Sredozemlju, viceadmiral Jerauld Wright, je poslal poveljniku šestega ameriškega brodograjskega podjetja v Neaplju brzojavko, v kateri mu je naročil, da ima pomoč žrtvam potresa na Grškem prednost pred vsemi ameriškimi ali severnoatlantskimi mornariškimi vajami in operacijami.

Prebivalstvo Združenih držav, ki se poveča vsakih 12 sekund za enega človeka, je — kot poročajo iz ameriškega urada za popis prebivalstva, doseglo število 160 milijonov.

preje omenil, da pri prihodnjih pogajanjih o avstrijski državni pogodbi ne pride več v poštev skrajšana pogodba. „Za nas tudi ni važno, ali dobimo „skrajšano“ ali pa kako drugačno pogodbo, za nas je važno, da dobimo tako pogodbo, ki nam zagotavlja svobodno, neodvisno Avstrijo, ki je gospodarsko življenja zmožna,“ je končno poudaril državni kancler.

Na omenjeni seji je po odobritvi vladnega odgovora sovjetski vladi, glavni odbor sprejel še predlog, naj bi zvezna vlada pri vseh štirih zasedbenih silah dosegla, da bi bil pri pogajanjih za avstrijsko državno pogodbo kot enakopraven tudi zastopnik avstrijske vlade. Doslej so se namreč pogajali o avstrijski državni pogodbi brez zastopnika avstrijske vlade, ki bi pa končno to pogodbo morala sprejeti.

Prvo vprašanje je sedaj, če bo sovjetska vlada pristala na predlog zapadnih treh velesil in bo poslala svojega zastopnika na predlagano konferenco v ponedeljek, dne 31. avgusta, v London.

Važno je tudi sporočilo, ki ga je poslal avstrijski vladi britanski visoki komisar za Avstrijo. Ta namreč sporoča, da tudi Velika Britanija od 1. januarja 1954 ne bo več zahtevala, naj bi Avstrija plačevala britanske zasedbene stroške. Od tega dne dalje bo Velika Britanija sama plačevala te stroške. Sedaj je samo še treba, da bi dal podobno izjavo tudi francoski visoki komisar.

Gotovo so se izjave velika razbremenitev za finančnega ministra, ki sestavlja predlog novega državnega proračuna. Saj bo mogel z ozirom na te dogodke deloma znižati davčne dajatve, deloma pa bo mogel dohodke porabiti za bolj nujne in bolj koristne namene kakor pa je plačevanje zasedbenih stroškov.

Če se bo gospodarsko življenje razvijalo še nadalje tako, kakor v zadnjih štirih mesecih, bo imel finančni minister lažje delo pri sestavi državnega proračuna. Državni dohodki so namreč v zadnjem času izredno dobri in je dohodek na davkih večji kakor pa je bilo predvideno v proračunu. Tudi vrednost izvoza se veča napram vrednosti uvoza in je bila vrednost uvoza v mesecu juniju le še za 4 milijone šilingov večja kakor pa vrednost izvoza. Razen tega so poletni meseci gotovo prinesli velike vsote tujih plačilnih sredstev, ki so jih prinesli v državo tujci, ki so obiskali v poletnih mesecih avstrijska letovišča.

Življenjski stroški so se v mesecu avgustu letos podražili za 1,6% in znašajo 875,45, ako so bili ti stroški meseca aprila 1945. leta 100. V zadnjem mesecu so se podražili stroški za premog za celih 21,4%.

V Avstriji se še mudita dva zastopnika Svetovne banke. Prejšnji teden sta obiskala elektrarne na Koroškem in sta se zlasti zanimala za naprave nove elektrarne v pogorju Reisseck. Ako bo Svetovna banka odobrila posojilo, ki je potrebno za dokončanje del omenjene elektrarne, bi mogli dela tako pospešiti, da bi bila v glavnem prihodnje leto končana. To posojilo bi dalo možnost za zaposlitev večjega števila delavcev.

Miklova Zala v Št. Jakobu

V sredo, dne 29. julija, ob pol enajstih, ko je bil naš list že zaključen, smo sprejeli sporočilo slovenskega prosvetnega društva „Rož“ v Št. Jakobu v Rožu s prošnjo, da objavimo prireditev „Miklove Zale“. Ker je bila sprememba lista samo še na zadnji strani možna, vse druge strani so bile v tistem času že v tiskarskem stroju, smo vabilo objavili na zadnji strani. Takoj v naslednji številki je prinesel „Slovenski vestnik“ nevalificiran napad na sodruidnike pri „Miklovi Zali“ v letu 1951. Z ozirom na tak nesramen napad, ki je postavljaj po stari „Vestnikovi“ navadi vsa dejstva na glavo in blatil posebno tiste, ki so k uspehu leta 1951 največ doprinesli, je uredniški odbor našega lista odločil, da vse nadaljnje objave izostanejo.

Kar pa se tiče inseratov v našem listu, nad katerimi se dopisnik v „Vestniku“ spotikava, pa bi samo pripomnil, da so inserati pač pri vseh onih listih, ki se vzdržujejo sami, bistven del dohodkov. Niso pa važni inserati pri onih listih, ki so mogoče plačani od drugod; ti listi pa morajo zato tudi pisati po naročilu tistih, ki jih plačujejo. — Na drugi strani pa so oglašitve tudi dokaz, da pač gospodarska podjetja polagajo važnost na oglašanje v listu „Naš tednik-Kronika“, čeprav ravno to dejstvo gotovim gospodom nikakor ni po volji.

„Slovenstva pa se po vsej verjetnosti ne bomo učili pri „gospodih“, ki so ravno pri zadnjih volitvah tako jasno pokazali, da jim je pač nemška stranka najbližja.

Odgovor brez odgovora

V predzadnji številki „Našega tednika“ smo objavili vprašanje na g. dr. Zidariča „kdo so tisti morilci, ki so za časa okupacije Jugoslavije morili po Jugoslaviji in sedaj soodločajo pri našem listu.“ Na to vprašanje je dobilo uredništvo lista dolgovozno pismo, ki ne daje odgovora na stavljeno vprašanje. Poizkusi raznih bolj ali pa tudi manj „duhovitih“ zafrkacij seveda niso interesantni, dokler imenovani gospod dr. Zidarič na stavljeno vprašanje ne more dati odgovora. Predobro poznamo trditve takozvanih totalitarnih režimov, ki obdolžujejo vseprek, kakor so to delali tudi nacisti in poskušajo danes ponavljati gotovi krogi okoli „Kleine Zeitung“. Za nas so mero-dajni dokazi in sicer neizpodbitni dokazi.

Kar pa se tiče sumničenja s Hitlerjugend, moramo g. dr. Zidariču pač svetovati, da si ogleda in tem pogledu svojo bližnjo okolico, kjer ne bo našel samo člane Hitlerjugend, marveč celo „male führerčke“. Med odločujočimi sodruidniki našega lista nimamo ne članov Hitlerjugend, ne članov NSDAP, ne „tovarišev“, ki bi skušali dokazati nemstvo Kokrške ali kake druge slovenske doline in tudi ne ljudi, ki bi se celo v zadnjih tednih javljali pri avstrijskih uradih s trditvijo, da so bili vedno Nemci in so kot „Volksdeutsche“ bežali iz Jugoslavije in so samo radi tega v službi pri raznih DF organizacijah, ker so dobro plačani.

Če se je tudi „Slovenski vestnik“ poskusil v odgovoru na zgoraj stavljeno vprašanje in sicer to zelo ponesrečeno, ko trdi, da so na Koroškem velesojmu pač razstavljale samo komunistične firme iz Slovenije in je dr. Janko Tischler iskal tudi pri njih inserate, ne pomeni nič. Naše stališče glede inseratov smo pojasnili na drugem mestu. Da komunistične firme oglašajo samo v komunističnih listih, je vsekakor novo pojasnilo, ki nam ga je dal „Slov. vestnik“. Pač pa komunistični listi iščejo oglaševanje tudi pri nekomunističnih firmah, v kolikor seveda niso vzdrževani od drugod.

Vedno smo zastopali potrebo po dobrih odnosih sosednih držav in sosednih narodov in smo v tem oziru tudi že marsikaj doprinesli. Nismo pa mnenja, da je to za de-va te ali druge stranke, tudi če se stranka istoveti z državo ali celo z narodom. V tem pogledu se pridružujemo v polni meri izjavam bivšega angleškega ministrskega predsednika Attleeya, ki je ob priliki svojega nedavnega obiska v Jugoslaviji ugovoril, da bomo mogli o demokraciji v Jugoslaviji govoriti šele tedaj, ko bosta na političnem področju tekmovala vsaj dva. Če se tekme udeležuje samo eden, mora seveda vedno zmagati ta edini tekmeec. Šele potem bomo mogli govoriti o demokraciji, ko bodo na političnem področju v polni svobodi tekmovali razni tekmeči. Doživeli pa smo tekme v posamič že pri črnih, rjavih in rdečih in smo ugotovili, da vsekakor take tekme niso nikdar pomenile ljudske volje. Take ugotovitve pa seveda nimajo prav nikakega opravlja z napadom na Jugoslavijo kot državo, kakor nam to „Slov. vestnik“ vedno zopet očita, marveč so to ugotovitve glede pojmovanja demokracije.

Nova tiskarna

Dne 14. avgusta so v Podljudelju v Delavskem domu, katerega sta ustanovila župnik Arnuš in dr. Lambert Ehrlich, odprli novo tiskarno. Iz uvodne muzike posnemamo samo, da bo tiskarna res „napredna“, da bo res „ljudska“ tiskarna in da bo, če povemo to tako, kakor si drugi niso upali povedati, res komunistična tiskarna.

Ob otvoritvi so se seve „gospodje tovariši“, ki so po več let študirali tudi bogoslovje in sedaj v svoji razdvojeni duši ne najdejo pravega sorazmerja, obregnili ob Mohorjevo tiskarno in Mohorjevo družbo, ki je pač že v drugem stoletju svojega delovanja na Koroškem in na celem slovenskem ozemlju. Zanimala bi nas pač še imena onih „slovenskih duhovnikov-odbornikov“ Mohorjeve družbe, ki so bili proti obnovitvi družbine tiskarne. Mi poznamo samo enega slovenskega duhovnika, ki je bil proti, pa tudi ta je tekom zadnjega leta pod pritiskom dogodkov, predvsem pod pritiskom dogodkov z dne 20. januarja 1952 v Novem mestu, bistveno spremenil svoje naziranje.

Vsekakor pa se nam zdi povsem nerazumljivo, da „gospodje tovariši“, ki so kot dijaki obražali vse farovže in bili v svojem študiju bistveno vzdrževani od slovenskih duhovnikov, sedaj napadajo delo istih slovenskih duhovnikov. Verjetno je to višek slovenstva in dokaz „naprednosti“.

Dr. Metod Turnšek:

Prvič čez mejo v Korotan

Bilo je tiste prve čase po prvi svetovni vojni, ko še ni bilo olajšav pri prestopu državne meje. Na obeh straneh so zahtevali potni list in vizum. S tem so pa bili združeni stroški, ki jih revna študentska para, naj je še tako koprnela po Koroški, zibelki slovenstva, ni zmogla. Zato smo dijaki le sanjali o pravljični deželi čudovitih jezer in slovitih narodnih spominov, kvečjemu smo si čudežni svet onkraj Karavank predočevali po slikah in po pripovedovanju profesorjev.

S prijateljem Janžkom sva svoje dijaške izlete na Koroško prirejale samo po zemljepisnem atlasu. Dokajkrat sva naskočila Koroško zdaj preko gorskih prelazov, zdaj skozi jeseniški predor, pa spet po železnici od vzhodne strani. Kaj bi dala, če bi se najine petošolske sanje mogle spremeniti v resnico!

In so se. Prav nekaj tednov pred zaključkom petega gimnazijskega razreda je prijatelj Janžko nepričakovano dobil s Koroškega pismo. Resnično pismo s praviimi avstrijskimi znamkami in pečatom pošte v Škocijanu ob Klopinskem jezeru. Nisva mogla verjeti, da je res. In vendar je teta in botra, gospodinja pri župniku in narodnem poslancu Poljancu, svojega nečaka Janžka s pismom vabila na počitnice v Podjuno. Vse stroške za „dokumente“ in za potovanje mu poravnala, samo če pride. Prav rada bi ga videla.

Janžka je od presenečenja dvigalo, srce mu je radostno plalo, kaj takega se pa res ni nadejal. Jaz pa tudi nisem vedel, ali naj prijatelju bolj zavidam ali ga bolj blagrujem.

Toda Janžku se je navdušenje kmalu podelilo. „Vse lepo,“ je dejal, „ali kaj hočem po Koroškem kolovratiti sam!“

„Vendar ne boš tako lepe prilike opuščal, kali?“ sem ga skoraj nevoljen sunil pod rebra. „Prej pa si vedno toliko modroval, da bi vendar mogel tja.“

„Saj, če bi šla dva, bi me bila volja, samega me pa res ni,“ je kolebal prijatelj.

„Saj boš pri teti in botri, kaj hočeš še več!“ sem mu dajal poguma.

„Misliš, da se ji bom vedno držal za krilo? Nak! Če že pojdem, bi jo rad tudi kam mahnil. Ali bi maral z menoj še ti?“ se je dobrotljivo okrenil proti meni.

„Ne rečem, da ne!“ mi je povabilo koj prijalo. „Vendar plačilo, stroški? Saj veš, kako je pri nas!“ sem vzdihnil in globoko zajel sapo.

„Mala reč!“ je zamahnil Janžko. „Bova botro pregovorila. Če zmore za enega, bo še za drugega. Sva oba iz istega kraja in se spodobi, da jo pridem obiskat še s kakšnim

domačinom!“ je Janžko velikodušno zaključeval v svoj prilog in v moje veliko zadovoljstvo.

„Sporoči ji, da bi s teboj prav rad prišel še jaz, če bi ji bilo prav!“ sem več kot z radostjo pristal.

„Kakopak,“ je za Janžka bilo samoumevno.

In tako se je začelo.

Na okrajnem glavarstvu v Ptujju in tudi pri nekem nemškem trgovcu, zastopniku avstrijskega konzula, so debelo pogledali, da si dva kmečka petošolca drzneta v Avstrijo. Vendar so nama brez sitnarjenja izstavili potni list in vizum, dasi naju je to drago stalo. Botra namreč še ni vnaprej poslala, za vse dokumente in potne stroške sta morali založiti materi. Ni čuda, da nama je za onkraj meje preostalo avstrijskega denarja komaj še po 10 šilingov vsakemu. To tujo valuto sva skrbno varovala. Kar z roko v žepu sva grela vsak svoj avstrijski desetak.

Vožnja od Maribora proti Dravogradu je bila kaj lepa. Vlak je brzel in zavijal, kot v filmu nama je letela mimo oči slikovita gorska dežela, prelep pohorsko-kozjaški svet. Nestrpno sva pričakovala državne meje.

Pregled dokumentov se je začel že kar v vlaku onkraj Dravograda. Z nama niso imeli brige pri pregledovanju prtljage in deviz. Janžko jim je svojo tujo valuto kar gorko iz žepa privlekel in pomolil pod nos. Onstran Holmca smo zaplavali v pravo Koroško.

„Živijo, koroške gmajnice!“ sva vzklikala. Tja proti razorani Peci se je odpiral svet zelenih livad. Peca je s svojo mogočno gmoto v opoldanskem soncu divno žarela in kipela, bila je vsa veličastna. Najrajši bi se ji z Janžkom kar s klobuki odkrila, saj krije vendar v sebi po ljudski veri samega slavnega kralja Matjaža.

Slovenski socialni dan v Argentini

Naši rojaki v Argentini so 28. junija letos priredili drugi socialni dan. Prvega so imeli lansko leto ob priliki Katoliškega shoda slovenskih izseljencev.

Ob 8. uri zjutraj je bila najprej sv. maša, ki jo je daroval g. prof. dr. Ivan Ahčin, ki je predsednik Stalnega odbora za socialne dni slovenskih katoličanov v Argentini. Po sv. maši je prof. dr. Ivan Ahčin začel zborovanje in pozdravil vse zborovalce in še zlasti zastopnike slovenskih organizacij v Argentini. Povedal je, da je ta drugi so-

Ej ta Koroška, mična na levi, divna na desni strani! Oči so jo božale, srce jo je objemalo.

Nenadoma smo zdrknili v obmejni Pliberk. Nemški krajevni naziv in sami nemški uradni napisi so se blesteli. Iznenadilo naju je. Če kje, bi tu dvojezičnost bila na mestu, tu na kraju, kjer je domače ljudstvo slovensko. Pa tudi zaradi tujcev, ki prihajajo iz druge države, bi se dvojezičnost spodobila.

V Pliberku sva si s prijateljem morala kupiti nov, avstrijski vozni listek do Sinče vasi. Za ta posel je Janžko določil mene. Sam je ostal v vozu, se z eno roko čez okno naslanjal na šipo, z drugo v žepu pa je grel svoj beli avstrijski desetak, vsak čas pripravljen, da mi ga žrtvuje, če bi moj ne zadoščal za obojni vozni listek.

Z uradnikom blagajne sem se za vozni listek skoraj skregal. Spočetka me ni in ni maral razumeti v slovenščini. Slednjič sem toliko odnehal, da sem namesto Sinče vasi rabil nemški naziv Kühnsdorf, sicer pa še vedno zahteval listek v slovenščini. Za vozna listka sem potrošil ves desetak, le borih 15 grošev mi je ostalo. Vendar sem z veseljem hitel k vlaku in Janžku zgovorno kazal „novo pravico“ do vožnje in zadovoljna sva potovala naprej po Podjuni. Sonce je prijazno sevalo. Po njivah so stale ostrvi požete rži kot pokorni vojaki, repica (krompir) se je z belimi in vijoličastimi cvetovi košatila v prijazen pozdrav, na travnikih so se pridno gibali ljudje in spravljali mrvo. Ženske so na glavah imele rute, čez nje pa celo klobuke.

„Hoho,“ se je prešerno zasmel Janžko, „na Koroškem pa ženske moškim pobirajo celo klobuke. Ali vidiš?“

„Zares, zares,“ sem nisem mogel načuditi. Takrat še nisem vedel, da je to ženska navada, ne pa nagajivost.

Ko sva z vlaka stopila na koroška tla, naju je obšlo čustvo svetega spoštovanja. Oj zemlja slavna, ki hraniš vojvodski prestol, spomenik nekdanje slovenske moči in slave, pozdravljena! Pozdravljena, ti prelepa čudežna dežela!

cialni dan posvečen obravnavanju problemov naše gospodarske osamosvojitve. Zborovanju je predsedoval g. Valentin Markež. Prof. dr. Ahčin je kot prvi govornik prikazal gospodarsko osamosvojitve slovenskih izseljencev kot najbolj nujno gospodarsko in socialno nalogo.

V prvem delu svojega govora je prof. Ahčin prikazal zborovalcem razloge, ki potrjujejo, da je gospodarska osamosvojitve slovenskih izseljencev resnično nujna. Orisal je mezno delo, ki je še vedno za veliko

večino naših izseljencev edini vir dohodkov. Sodobni svet poje hvalospeve in pove-lučuje „množico“. Delo postaja samemu sebi namen, postaja prava moderna religija. Tako delo in v takem okolju tira človeka — delayca — v življenjski materializem. Mezno delo tudi z zgolj gospodarske strani našega človeka ne more zadovoljiti. Zato je upravičeno in pametno misliti na osamosvojitve.

V drugem delu je govornik orisal prednosti, ki jih daje našemu človeku gospodarska samostojnost. Čeprav tudi samostojno delo ni brez težav, vendar daje predvsem prost razmah sposobnemu, daje večjo neodvisnost in svobodo, pa tudi večjo gospodarsko trdnost in gotovost, kar je pogoj za versko in narodno zavednost. — Nadalje je predavatelj ugotovil:

Čim bolj bomo gospodarsko samostojni, tem bolj bomo svobodni in čim bolj bomo gospodarsko med seboj povezani, tem lažje se bomo ohranili kot živi udje svojega naroda in tem lažje bomo ostali dejansko zvesti svoji veri. Zato pa je potrebna skupna organizirana akcija.

Sledil je obširen referat g. Maksa Jana, ki je razložil, kakšne so bile možnosti gospodarske osamosvojitve nekdanj v domovini. Referent je v svojem referatu navajal vrsto silno zanimivih statističnih in drugih podatkov, s katerimi je nazorno prikazal, kakšne in kolikšne so bile ovire, da bi se mogel slovenski bajtar ali delavec povzpeti do gospodarske sanostojnosti.

G. Rudolf Smersu je v svojem koreferatu poročal o tem, kakšne so možnosti gospodarske osamosvojitve slovenskih izseljencev v drugih državah, kjer so se naselili v večjem številu; povsod, razen v nekaterih evropskih državah, so te možnosti dokaj velike.

Veliko zanimanje je vzbudil pri zborovalcih referat g. Jožeta Mavriča, ki je znan kot strokovnjak in izkušen praktik v gospodarskih vprašanjih. Podrobno je obrazil vse možnosti, vse težave, vso tozadevno zakonodajo v Argentini za razne gospodarske panoge, ki prihajajo za nas v poštev. Odlično zasnovan referat g. Mavriča je bil zaljučen z ugotovitvijo, da moramo z organiziranim in smotrnim delom doseči ne le ustanavljanje individualnih podjetij, ampak tudi skupne gospodarske ustanove.

Na koncu so zborovalci z odobravanjem sprejeli resolucijo in tudi izvolili poseben pripravljalni odbor za izvedbo te resolucije. S to resolucijo je bilo sklenjeno, da se bo osnoval poseben Gospodarski svet, katerega naloga bo, da z organiziranim delom pripomore do čim večje gospodarske osamosvojitve Slovencev v Argentini in do čimprejšnje ustanovitve potrebnih skupnih gospodarskih zavodov.

J. Š. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(32. nadaljevanje)

Takoj po kosilu so se Cimburovi razšli in razkropili. Prvi so odšli otroci. V rokah so nosili prazne lončke in vrčke ter željno in hrepenéce tekli po prašni cesti in vročem zraku k zelenemu, senčnatemu gozdu. Vsi so bili oblečeni v hodnične srajce, Verunka je imela še tenko krilo, fantka pa platnene hlače. To je bila vsa njihova obleka. Veselo so hoteli, da so se jim glave tresle, iz grl so se jim trgali radostni in veseli kriki.

Ženske z grabljami na ramah so zavile na travnik grabit v kopice in plasti. Takoj, ko so konje napojili, so odrinili tudi možje s tremi vozovi.

„Dečko, ti boš pa pazil na dom!“ je naročil gospodar psu in odrinil s prvim vozom.

Toda samota ni prijetna niti psu. Tudi on je zbežal z dvorišča in se v zadregi ustavil med vrati. Prednjo tace je dvignil navzgor in s smrčkom vohal po zraku. Ugibal je, v katero smer bi zavil, za ženskami, za vozovi ali za otroki?

„Jej, jej! Dečko je to!“ je zakričal Vašek, ki je vedno za nekaj korakov zaostajal za Martinkom, pes pa je kakor strela planil mimo njih in veselo lajal naokrog.

Verunka se je ustavila. „Dečko, dragi Dečko,“ se mu je začela takoj po lisičje prilizovati in se vlnjudo z njim pogajati: „Ti ne smeš z nami, veš, lovski striček bi te tam slabo sprejeli, prav gotovo bi splašil kake-

ga zajčka. Pa veš, kako drago je to plačal Budalček? Kožo ga je stalo.“

„Dečko, pojdi domov, neumnež,“ mu je govoril Martinek, počenil k njemu in ga gladil z ročico po glavi, „mi gremo danes na jagode, ne se kopat, danes ne smeš z nami!“

„Dečko, vrni se lepo domov, vrni se,“ je prisedel Vašek in ga toplo, pametno pregovarjal, „v gozdu nam ne boš nič koristil, jagod brati ne znaš, vrčka nimaš s sabo, borovnic ne ješ, kaj bi tam delal?“

Dečko je poslušal, sedel na zadku in se delal modrega, toda ko so fantički zavili naprej, je takoj cvrl za njimi.

Otroci so se spustili v nove razgovore in pregovore. Dečko je vse potrpežljivo poslušal, toda komaj so napravili nekaj korakov, jo je znova pobrisal za njimi v gozd. „Tak, kaj, ali se boš vrnil ali ne?“ je prešlo ognjevitemu Martinu potrpljenje. Stisnil je pest in njegove svetle oči so iskale kamen na poti.

Pes se je boječe prihulil, se stisnil na tla in, kakor da joče, je hitro mežikal z očmi, toda pregnati se ni dal. Verunki se je smilil. Pokleknila je k njemu — in, kakor da ga hoče zavezati z zaobljubo — ga je slovesno vprašala: „Dečko, ali boš priden? Se ne boš potepal? Boš ležal pri nas?“ Ko je psiček zaprosil in podal po vrsti tačko, je zmagal. Sprejeli so ga milostno medse in smel je z njimi v gozd na jagode.

Gozd jih je sprejel v svoje naročje in se zagnil za njimi. Pogoltnil jih je in otroci so zginili v njegovih teminah...

Cimbura ni bil mečkač. Delal je s telesom in dušo, delo ga je vsega prevzelo. Določil si je nalogo. Štirikrat se mora vsak

voz na skednju obrniti, štiri vozove vsak pripeljati s Pekarn na pod. Zato se je dela lotil z vneto, pazil na konje in seno, povsod je bil prvi, ostali pa molče za njim, da bi ga dohajali. Zadušljiva sopara je mučila pridne delavce. Niti lahna sapica ni zavela po zraku, nepremično sta stali na polju zoreča rž in pšenica, v megli zapredeno sonce je počasi drselo po nebu. Težak in omamljiv vonj po venečih, pokosenih cvetlicah je plaval v zraku, vsa pokrajina je bila nekam utrujena, kakor da želi počitka. Mirno je bilo drevje, utihnili so ljudje in ptice, samo komarji so brenčali svojo zopno pesem in besno bodli. Obadi, brenčaji in muhe so silili na konje, kakor da bi bili z medom pomazani. Konji so jezo stresali z glavami, mahali z repovi, podili mrčes s kože in ga teptali z nogami...

Cimbura je nalagal že drugi voz in pravkar zapeljal k četrti kopici, ko se je v to tišino oglasil nov zvok. „Kaj pa to pomeni,“ so pomislili. Ljudje so povesili roke, konji so prenehali otepati se in vsi so dvignili glave. Zdajci se je zopet oglasil Lovrenc — v putimskem zvoniku bije plat zvona. Kakor da stoji na razglednem stolpu, se je Jan visoko povzpela na vozu in pogledal naokrog. Vsi so obrnili oči proti vasi, nategnili so vratove in lica so jim obledela. — „Gozd gori!“ je zakričal gospodar.

Kakor da je mogočna roka potegnila ognjeni meč in grozeče mahala z njim proti jeklenemu nebu, tako je že plapolal plamen na robu temnega gozda, v začetku Hurk.

„Gozd gori, moj Bog, gozd gori!“ je v globoki prepadenosti glasno zatarnal Cimbura.

bura. Oh, kako je ljubil gozd! Z zaljubljenim očesom je gledal vsako drevo, bodisi ob cesti ali v sadovnjaku; naravnost z občudovanjem pa je gledal na gozd smrek, jelk ali borovcev, na ves temni gozd, ki se mu je zdel skrivnosten in veličasten kakor svetišče.

Nikoli ni gledal na noben gozd kot na kup lesa, ampak na vsakega je gledal s spoštovanjem kakor na velik zbor živih bitij, katerih sleherni živi svoje dolgoletno življenje prosto in svobodno, kjer složno drug drugega v burji in vetru podpira, brani in zaslanja, si z njim pošteno in bratsko deli dež, zrak, svetlobo in zemljo. Slišal je, kako častljivo in sladko buči gozd, slišal ga je, kako se oglašja v petju ptic, bukanju srnjakov, videl je nad njim krožiti ptice roparice, v njegovih krošnjah plesati verice kakor opice in med njegovimi prepletenimi koreninami plaziti se tihe kuščarice in zahrbtnje kače.

Pobit je stal Cimbura tu na Pekarnah in gledal, kako mu gozd gori. Da, ob samem kolovozu, tam, kjer se zgubi, kjer zavija cesta v temni gozd, se je usedel pošastni rdeči petelin in bije s krili, da se roji isker v stebrih dima dvigajo k nebu kakor ognjeni, snežni kosmiči. Cimbura je pozabil na vse in se predal kruti žalosti, ki mu je zalila notranjost, predal se je žalosti nad gorečim, zelenim gozdom.

„Kam so šli naši otroci?“ je naglo vprašala Marjanka. Ni vprašala, ampak zakričala. Materino srce je čakalo, da se oglasi odredilna beseda in pove: „Ne, gospodinja, niso šli v Hurke, šli so v Hradišče, šli so k Zatavi.“ Ne na gozd, na otroke se je najprej spomnila.

Was **RADION** wäscht wird wirklich weiss!

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

ZA STARČEV SPOMENIK SO DAROVALI

(Do 25. avgusta 1953)

Neimenovana iz Št. Lenarta, 60.—; Matija Smrečnik, Mala vas pri Globasnici, 10.—; Jože Nedved, Grebinj, 5.—; Franc Kováčič, Podjersbergom, 100.—; Matevž Rainer, Loga ves, 50.—; Simon Smeričnik, Šmarjeta v Rožu, 10.—; Ana Mischitz, Rikarja ves, 10.—; Jože Piskernik, Železna Kapla, 10.—; Martin Ročičjak, p. d. Kolman, Škocijan, 15.—; neimenovani iz Št. Vida v Podjuni 250.—; Tomaž Holmar, Obirsko, 20.—; neimenovani z Obirskega, 200.—; Urban Olip, Sele, 10.—; Daniel Mühlfellner, Bruck a. d. Mur, 10.—; Frančiška Prajnik, Dobrla vas, 10.—; Ferdinand Pörsch, Rinkole, 5.—; neimenovana iz Št. Jakoba v Rožu, 10.—.

Daruj tudi Ti
za Starčev spomenik!

Za pesnika Limbarskega so darovali
Jožef Piskernik, Železna Kapla, 10.—; Johan Huss, Borovlje, 20.—.

ROMARJI V RIM — POZOR!

Vsem romarjem, ki potujejo z nami v Rim, sporočamo: Avto odpelje iz Bilčova 29. avgusta 1953 ob 5. uri zjutraj. Šentiljčani lahko pristopijo ob 5.30 v Št. Ilju pri pošti. Za celovške romarje pa sporočamo, naj se odpeljejo iz Celovca z vlakom ob 5.30 ter naj izstopijo v Vrbi, kjer jih bo čakal avto na kolodvoru. Šentlenarčani vstopijo ob 6.40 na Ločilu, Ziljani pa ob 7. uri na glavni cesti Beljak—Vrata, na križišču, kjer se pričinja ziljska cesta.

Vinska trgata

ŠALOIGRA — GODBA — PLES

Prijetna zabava v domači družbi — Sredi meseca septembra v Kolpingovi dvorani v Celovcu. — Natančneje v prihodnji številki.

SLOV. KULTURNO DRUŠTVO
v Celovcu.

POZDRAV IZ SVETE DEŽELE

Koroškimi Slovencem dobro znani preč. g. Franc Šegula, duhovnik v Rimu, je poslal uredništvu „Našega tednika“ razglednico s sliko cerkve Božjega groba v Jeruzalemu. Na dopisnici pa je pripisil:

„Našemu tedniku“ in vsem njegovim prijateljem doma in po svetu, posebno pa vernim slovenskim Korošcem vdani pozdrav z romanja po Sveti deželi.“

„Da, kam so šli naši otroci?“ je preblisnilo tedaj tudi Cimburovo glavo in nekaj ledenega je stisnilo tedaj njegovo srce.

„V Hurke so šli!“ so odgovarjali obupni glasovi.

„Jezus, tam — v tem gozdu so!“

„Tja so šli prav gotovo, Verunka, Vašek in Martinek, vsi so tam!“ S krikom in jokom so se napolnile Pekarne.

„Zgoreli bodo, zgorele bodo moje drage zlate glave“, je zalomila z rokami gospodinja in se zgrudila na travniku na kolena.

„Ne bodo zgoreli, Bog ne bo dopustil,“ se je iztrgalo Cimburi iz prsi. Kakor je držal vile v roki, jih je nevede zasadil v zemljo do ročaja in skočil k žrebcu.

„Odpni mu nagrlin!“ je ukazal Janu, ki se je kakor jegulja spustil zadaj po senu na mehki travnik. Sam mu je privezal štrange na hrbet, naglo zategnil voz in že je skočil na Belčka. Jan je samo še odvil povodec z ročice in ga vrgel očetu na konja. Belček se je neizmerno razveselil. Doslej še ni pozabil na krasno dobo zlate svobode, ko mu ni bilo treba vleči za seboj težkega bremena na vozu, ampak je na svojem hrbtu nosil Francka ali Jana in je pretekel na putimskih travnikih vsako žrebe. Vedno se je razveselil, kadar koli ga je gospodar izpregel in se usedel nanj, da ga je za pridnost okopal v Hanzličku in ga pognal po kobiljih cestah...

Danes je povezan kakor otrok, spredaj k ojesu in zadaj k vozu. Stati mora in muhe ga predrzno grizejo, lezejo po njem, sedajo mu v ušesa, v oči, pod trebuh, na lakotnice, izbirajo si najobčutljivejša mesta. Ah, Belček bi rad zbežal, toda sme se jih samo ote-

DOBRLA VAS

V štev. 32 „Našega tednika“ smo v članku o obnovi gospodarstva na južnem Koroškem omenili med prevoznimi podjetji tudi podjetje Štefan Sienčnik iz Dobrle vasi. Kako veliko zmogljivost ima to domače prevozno podjetje, nam kažejo naslednje številke:

V letu 1950 je prevozilo imenovano podjetje raznovrstnega blaga v teži 2 milijona in 600.000 kg. v letu 1951 blaga v teži dva milijona in 804.260 kg. V letu 1952 je narasla količina prevoženega blaga že na štiri milijone in 836.280 kg. V prvih treh mesecih letošnjega leta pa znaša odgovarjajoča količina blaga 1.040.000 kg.

Prednje številke same najbolj zgovorno govorijo in priporočajo omenjeno prevozno podjetje vsakomur.

Tečaj za konzerviranje sadja in zelenjave

Gospodinjstva šola šolskih sester v Št. Jakobu v Rožu, priredi tečaj za konzerviranje sadja in zelenjave v dneh od tretjega do šestega septembra. Zadnji dan tečaja, to je v nedeljo, bo razstava in popoldne primerna prireditev. S tečajem v zvezi je združena tudi duhovna obnova. Vabljeni so vsa dekleta, ki se za konzerviranje zanimajo.

Vsaka naj prinese s seboj tudi rjuhe in brisačo. Prispevek je 10.— šil na dan.

Dekleta, zopet je prilika, da preživite nekaj lepih dni skupnega življenja pod tisto streho, na katero vas veže toliko lepih spominov. Ne zamudite ugodne prilike!

ŠTEBEN V PODJUNI

Ker se vedno bolj bliža pliberški sejem, ali kakor pravijo Podjunčani „Pliberški jarmark“, moramo še hitro naše novice spraviti pod streho. Po pliberškem sejmu se začne kmalu jesenska doba, ko imamo dopisniki sicer več časa za poročila, vendar pa nam tu pa tam že črnilo zamrzne.

Brali smo v „Našem tedniku“, da so letos na več krajih popravili cerkvene stolpe. Ni še dolgo tega, kar je tudi stolp štebenske farne cerkve dobil novo obleko. Bilo je med zadnjo vojno, ko so se vadili mladi fantje v streljanju in so si za cilj vzeli kroglo na stolpu, katero so obdelovali od vseh strani. Mladina je na tem seve imela svoje veselje, stolp pa je trpel škodo, ker je dež tekel pri luknjicah v kroglo in iz te naprej po stolpnih tramih, ki so začeli prhniti. Preluknjano kroglo so letos delavci tt. Mayerbrugger iz Celovca sneli, jo zalili in lepo pozlatili, kakor tudi križ nad kroglo.

Zelo smo veseli, da se nas je vendar enkrat cestna uprava spomnila in asfaltirala državno cesto od Pliberka do Štebna. Sedaj

pričakovati, da bi asfaltirali tudi še del ceste iz Štebna v Dobro vas.

V torek, dne 18. avgusta, ob 10. uri zvečer je izbruhnil pri Kusmu (Orasch) ogenj, ki je uničil hišo, hlev in skedenj. Vzrok požara še ni znan. Ker je bila na skednju že vsa letošnja zaloga sena, slame in žita za zimo, je telo še nekaj dni po nesreči in niti dež ob koncu tedna ni mogel pogasiti žerjavice. Kar so mogli še rešiti, je bila živina in nekaj stvari iz stanovanj, drugo pa je postalo vse žrtev hitro se širčega požara. Škoda je seve ogromna. Takoj je bila domača požarna bramba na mestu in je vsaj zabranila, da se ogenj ni še bolj razširil in zajel sosedna poslopja. V najkrajšem času so prihitele na pomoč tudi sosedne požarne brambe, in sicer iz Globasnice, Dobrle vasi, Šmihela in Pliberka. Kusmovo poslopje je

se da čisto prijetno voziti. Samo bi bilo še tekom zadnjih dvajset let pogorelo sedaj že tretjič.

CELOVEC

V torek, dne 12. avgusta, je bilo v takozvani „slovenski cerkvi“, to je v kapeli starega semenišča v Celovcu, celodnevno čiščenje. Slovenski verniki so zjutraj in zlasti še zvečer pri zaključni sv. maši napolnili svojo cerkvico. Začetek čiščenja je bil zjutraj s prvo sv. mašo, nakar so bile tekom dopoldneva še tri sv. maše. Zaključek čiščenja je bil zvečer ob 7. uri s sv. mašo, ki jo je daroval novomašnik č. g. Rudolf Saffran, ki je ob koncu delil vernikom novomašniški blagoslov.

Ta dan je bila cerkev izredno lepo okinčana, za kar gre zasluga predvsem vestnemu cerkovniku Hermanu pa tudi vsem ostalim, ki so prispevali k oplešanju cerkve in so darovali cvetje ter sveče. Verniki so pa letos in že lani prispevali tudi k nabavi novih cerkvenih paramentov in novih oltarnih prtov.

igraje jih preteče in beži naravnost, čez vse — tja — k temu pticu ognjiču, ki ob robu Hurk maha z rdečimi krili. Pod Belčkovim trebuchom izginjajo žita, jarki, grmovje, zablisne se steza, migne poljska pot, steza, spredaj se pojavi in takoj spet izgine v ozadju ribnik Ražičak, že se temu diru v oviro pojavi kakor okop z jarkom Blаницa, široka reka, na obeh bregovih porasla z jelšami in vrbami, za njo pa — takoj za njo pa se dvigajo Hurke, zeleni gozd, goreči gozd. — Cimbura je sklonil glavo h konjevemu vratu, grmovje je zginito, voda je zapljuskala in že se je dvignil na konju na nasprotnem bregu iz zelenega roba reke. Čepica mu je ostala v grmovju, toda tega ni opazil.

Po cesti na vrh, naravnost h gozdu ga je sedaj nesel konj. V hipu sta dosegla vrh in pred njunimi očmi se je prikazal grozen prizor. Ne v gozd, temveč v morje plamenov drži krivuljasta cesta, po kateri grmijo žrebčkova kopita... Z obeh strani gorijo kakor sveče ogromne smolnate smreke s polnim plamenom. Mogočne veje se tresejo v žaru kakor od bolečine, drobne iglice prasketajo in pršijo na zemljo. Plamen se prijemlje suhega dračja in stelje, plazi se na levo, na desno in požar se razliva po suhem gozdu kakor povodenj. Drevesa ob kraju proseče iztegujejo ogorele grče kakor gole štrclje pohabljenih rok k razburjenim gledalcem, ki jih je tu že krdelo, toda brez sveta in pomoči. V blaznem drncu švigajo iz gozda na širna polja veverice, zajci, družina srn, nad gozdom, nad vrhovi dreves, ki skrivajo topla, mehka gnezda, pa v obupnem vrišču krožijo vrane, divji golobje, detlji, kobilarji, srake, šoje... S praske-tanjem gorečih dreves se mešajo obupni

Ob slovesu velikovškega dekana

Ko smo pred nekaj tedni slišali prvič, da nas mislijo naš preč. g. dekan Krištof Zebedin zapustiti, nismo mogli verjeti. Še posebej niso v to mogli verjeti farani v Vobrah in Št. Stefanu, kjer si življenja brez našega priljubljenega gospoda dekana skoraj ne moremo zamisliti. Dobrih 28 let, torej skoraj dobo enega roda so pri nas, poznajo vsakega človeka, vsako družino in mi jih poznamo — pa bi se morali ločiti. Zelo težko se v to živimo.

Gospod dekan so bili v vsem dušnopastirskem delovanju res nadvse vzoren duhovnik, nadvse ljubezniv in potrpežljiv dušni pastir, ki se je vedno poizkušal vživeti v razmere vseh in vsakega posameznika. Z vsem svojim delom in z vsem svojim življenjem je bil zasidran v svojo župnijo in v svojo dekanijo, ki jo je vodil od leta 1942 dalje, torej tudi nad deset let. Zrastel je med svoje vernike, torej tudi med slovenski narod, katerega je vzljubil kot pravi dušni pastir. Bil je eden onih redkih nemških duhovnikov, ki živijo med Slovenci, in priznajo Slovencem vse njihove pravice in to kažejo tudi v dejanju. Kako bi bilo lepo življenje pri nas, ako bi imeli več takih duhovnikov! Koliko manj nasprotovanj, koliko manj sovraštva bi bilo in koliko več uspeha v vsakem oziru.

Pri vsem njegovem delu je spremljala gospoda dekana ljubezen do Boga in pa ljubezen do bližnjega. Povsod se je ravnal po tej največji in prvi zapovedi. Tudi v svojem uradnem poslovanju je mislil na to zapoved in se tudi po njej ravnal.

Da bi mogel opravljati svojo dušnopastirsko službo čim boljše, se je naučil popolnoma slovenskega jezika, ne samo v besedi, ampak tudi v pisanju. Nikdar ni bilo opaziti niti v najmanjši meri, da bi slovensčino spoštoval manj kakor nemščino. Ko je ravno zaradi tega prepričanja branil svoje sobrate tudi na višjih mestih in jih zagovarjal, je mogoče včasih doživel kako nasprotovanje in tudi bridke ure, kar pa je vse tiho prenesel iz ljubezni do svojega bližnjega.

Ko se moramo, četudi težko, le živeti v to, da nas gospod dekan zapuščajo, se jim zahvaljujemo najprej farani vobrski za vse delo in vso požrtvovalnost ter za vse dobrote, ki ste jih delili med nami skoraj 30 let. Zahvaljujemo se gospodu dekanu tudi za vse delo in vse dobrote, ki ste jih izkazovali kot dekan velikovške dekanije. Za vse naj Vam bo Bog dobri plačnik že na tem svetu —

Ko z obžalovanjem sporočamo, da se gospod dekan poslavlja od nas, moramo čestitati šmohorski dekaniji, ki bo dobila tako delavnega, dobrega in pravičnega dekana.

klici ljudi: „Žage in sekire sem! Podirajmo drevesa, lopate sem in motike, izkopljimo brazdo zemlje, samo eno brazdo, otroci so v gozdu, Cimburovi otroci.“ Kakor v sanjah sliši Cimbura to blazno mešanje glasov, prasket požara, ljudskega vpitja, vreščanje ptic ter upira oči v ognjeno žrelo, ki se vanj izgubila cesta. Tu mora skoz, tu prodreti, zato ker so drugje drevesa konju na potu, le pešec se more med njimi sukati, konj mora po cesti, po tej in nobeni drugi, ker je tu najbliže in je konj razpaljen.

„Proči!“ je zarjovel s strašnim glasom Cimbura nad gruho ljudi, ki so zmešano begali sem in tja. Zakričali so in se razpršili na vse strani. Belček je dvignil iztegnjeno glavo, opazil je pred seboj ognjeni zid in, preden se je Cimbura zavedel, je stekel v stran in tekel ob gozdu.

Belček, Belček, kaj si to storil! Odpovedal si, prevaral si gospodarja, ki se je zanesel nate. Ne poznaš Cimbure, toda spoznal ga boš, takoj sedaj ga boš spoznal, da ga že spoznaš...

Belček je imel po naravi mehak gobec, nikoli ni imel v gobcu ostre brzde, ampak samo preprost klin. In s tem se je samo igral, brusil ob njem jezik in zobe. Cimbura pa je zdaj nategnil povodec, da je Belček od bolečine zajokal, razklenil čeljusti, se vzpel kvišku in se poslušno, v krasnem ložu z glavo zopet obrnil k ognju. Kakor da stopa po iglah, se je prestopal na mestu, lomil z nogami, suval z zadkom, se vzpenjal, toda z mesta se ni premaknil.

„Kaj pa Cimbura misli?“ so ugibali ljudje... „Čemu ne zleze s konja? Menda ne misli skozi ogenj?“ in so se zgrnili okrog obeh.

Foto Film

FOTO TRGOVINA

HUBERT WANDERER

CELOVEC-KLAGENFURT, DOMGASSE 4

Telefon 39-6-92

Marksizem - nazadnjaštvo

Pogosto slišimo socialiste in komuniste, kako se hvalijo, da so napredni. Vse, ki ne trobijo v njihov rog, napadajo kot nazadnjake, komunist pa jih imenuje kar „reakcionarje“. Včasih so si lastili pravico do naslova „naprednjakov“ liberalci, danes so se jim pridružili, oziroma so jih izpodrinili marksisti. Ti marksisti so dvoje vrste, najpreje zmernejšega kova, to so socialisti, drugi pa so najskrajnejšega, nestrpnega kova, to so komunisti.

V čem je neprednost takomenovanih naprednjakov? Prav je, da smo si o tem na jasnem, da spoznamo resnično nazadnjaštvo in reakcionarstvo. Naprednost teh laži-naprednjakov je v tem, da so materialisti, to je, da so se „osvobodili“ vere v Boga, v večnost, v življenje po smrti, v duhovnost duše, da ne potrebujejo Cerkve, duhovnikov in moralnih predpisov, ki bi jih le ovirali pri zasledovanju njihovih ciljev itd. Temu „osvobojeju“ se pridružijo takomenovane „pridobitve marksizma“, n. pr. zanikanje pravice poedinca do osebne svobode, do svobode vesti in vere, do zasebne lastnine itd. Socialisti nauk o osebni svobodi zase začasno, dokler nimajo absolutne oblasti, se priznajo in se celo zanjo borijo, čeprav včasih le pokažejo, kako pojmujejo in koliko v resnici cenijo osebno svobodo. Vse to, torej marksistične pridobitve, vsa njihova naprednost izvira pravzaprav iz njihove materialistične nastroječnosti, iz materialistične osnove.

Ni namen tega članka, očitati in dokazovati „naprednjaštvo“ rdečih bratov. Pravzaprav bi morali to toliko poudarjano „naprednjaštvo“ imenovati nazadnjaštvo in bi ga morali ožigosati kot popolnoma v opreki z vsako naravno in nadnaravno moralo. To „naprednjaštvo“ je v resnici nemoralno, saj posnemajo marksisti metode preživelega in prav od njih toliko psovanega fašizma in nacizma. Posnemajo fašizem in nacizem ne v imenu, ne v znakih, temveč v metodah in nauku. V tem so komunisti resnično napredni; poostri in izpopolnili so metode nacizma in fašizma in so v zatiranju drugomislečih, v brutalnosti in brezobzirnosti napram drugomislečim prekosili svoje učitelje fašiste in naciste. Danes hočemo pokazati marksistom njihovo popolno nazadnjaštvo, in sicer pravo 100 odstot. nazadnjaštvo glede njihove osnove,

njihovega nauka, to je, nazadnjaško naravo njihovega materializma. Dokler gradijo svoj nauk in svoje metode na materializmu, si ne morejo prilaščati naslova „naprednjaki“.

Marksizem je materializem, to je, priznava zgolj snov in zametava vsako duhovnost, Stvarnika, življenje po smrti i. t. d. Pa to je vsakomur znana stvar in je ni treba ponavljati. Manj znano pa je, da je bilo vse to nekoč neko mnenje nekaterih učenjakov. To mnenje pa se je izkazalo kot neosnovano in ga danes nihče, ki se šteje za resnega učenjaka, več ne vzdržuje. Nasprotno, vsa moderna znanost, zlasti pa naravoslovje, je marksizem zavrnila.

Ker ne dopuščata ne prostora ne časa, da bi se spuščali v podrobno razmišljanje materializma, naj navedemo samo eno, česar se marksizem krčevito drži, namreč postanka človeka. On taji stvarjenje človeka, poseg Stvarnika v njegov nastanek in vzdržuje danes od resnih učenjakov zavržen

nauk o živalskem poreklu človeka, to je o razvoju človeka iz živali. Temu pravimo „descendencija“, da ločimo od „evolucije“, nauka, oziroma podmenč, da se je neživo in živo stvarstvo razvilo polagoma, in sicer manj popolno v popolnejše. Ta nauk ne izključuje posega Stvarnika v stvarjenje, medtem ko izključuje Stvarnika materialistično pojmovanje postanka stvarstva in človeka. Kot rečeno, danes noben resen učenjak tega več ne zanika.

Toda ostanimo pri razvoju človeka iz živali. Darwin sam tega ni učil; nasprotno; on je priznaval Stvarnika. Pač pa so vzeli njegov nauk v zakup njegovi učenci, „naprednjaki“, ker jim je služil v borbi proti „nazadnjakom“, ki so verovali v Stvarnika in v nadnaravno poreklo človeka. Tega takomenovanega „Darvinovega“ nauka ali darvinizma, niso sprejeli vsi učenjaki; premnogi, da večina, mu je nasprotovala. Tembolj so se potegovali zanj „napredni“ ali brezverni učenjaki.

Starši, dekleta, pozor!

še je čas za prijavo v gospodinjstvo šolo v št. Rupertu in št. Jakobu.

Oskrbite pravočasno to prijavo, da ne zamudite prilike.

Gospodinjstva izobrazba je za vsako dekle življenjska nujnost.

Kotiček kranjskega Janeza

Ko so se urce Janezu iztekale, da je smel skočiti iz vojaške suknje, je to brez vsakega odlašanja storil.

Dva otipljiva spominčka je prinesel domov na Kranjsko — na obrazu rdeč nos, na srčni strani v notranjem žepu suknjiča pa je pestoval lep svilen robček.

Kmalu nato, ko je prestopil prag domače hiše, sta očie in mati opazila, da ni to več tisti Janez kot je bil pred leti.

Po nekaj dneh Janezovega bivanja doma je mati omenila svojemu možu: „Ali ni fant ves drug? Njegov nos pogledaj, rdeč je, sam vrag ga je zaznamoval, ne morem drugače reči.“

„Prav praviš! Hudič ga ima na verigi, ker se je vdal pijači. Pa tak fant je bil, sedaj pa ni kaj prida pričakovati od njega,“ je menil žalostno mož svoji ženi.

Kakor gotovo se je Janez veselil, da bo zopet doma, se mu je pa sedaj naenkrat zdelo, da je doma presneto dolgočas. Pogostoma je skrivaj smuknil doli v klet in ga cukal kar po cevi. Kaj bi ga meril, saj ga tako ne misli plačevati. Malo omoten se je rad pri belem dnevu vrgel k počitku in predel misli okoli koroške Mojce in njene grče. Tak je vsak, kadar se s svojo pametjo skrega. Kadar ga je prav močno pri srcu

prijelo, takrat je vselej segel z roko pod zglavje po „židano rutko“, jo pritiskal na prsi in jo poljubljal, kakor nedolžni otrok pužo.

Ko je očie nekega dne pregledoval v kleti sodčke — prejojmene, vsi so votlo doneli. Prav malo je manjkalo, da ni mož padel v nezvest. Strah, kaj bodo sedaj v košnji in žetvi pili, tisti strah pa mu je kri kmalu še močneje pritisnil po žilah. Kakor razdražen gad je pihal od jeze in tak planil v sinovo izbico, kjer je našel sina takega kot sem zgoraj omenil.

Take pridige Janez do tedaj še ni v življenju slišal, četudi je poleg domačega župnika še tudi nekaj tucatov drugih gospodov slišal, ko je še hodil po božjih potih.

„Kaj če bi bili očie kaj študirali — kar pa niso — še hudiča bi spravili na kolena,“ je Janez le polglasno brundal skoz zobe.

Pa pustimo Janeza in pogledimo nazaj v Celovec. V tistem mestu se je bil Janez iztiril, tam se je vdal pijančevanju in tam je sprejel prvo darilce iz nežne dečline roke.

Tako, vidite, se je pred 40 leti tistemu kranjskemu Janezu v Celovcu v 17. pešpolku prigodilo. Lepo mu vsi odpustimo, saj je delal v življenju pokoro in sedaj se gori v nebesih na smeh drži, kadar pogleda doli

na Koroško.

Nikar zato več očitati Kranjcem pijančevanja — vsaj kranjskim Janezom nikar, da nam ne bo treba okoli praviti, kje smo se navadili ljubimkanja s tistimi grčami. Saj bi se vsi z menoj vred radi poboljšali, pa je že tako:

Kar se je Janezek naučil, to sedaj Janez zna.

In, da so se koroške dečle pulile proč od Kranjcev, kakor vedo povedati Hanzeji, to ne bo povsem držalo. Nekateri seveda — ampak tista „židana rutka“ nam namiguje v drugo smer.

Boga hvalim, ker sem prej odšel preko luže, predno sem dobil na nos rdeč pečat. Še tega bi mi bilo treba, kaj?

V temle času so češnje moja najboljša gostija, ko pa bo g. urednik te črke dal poriniti skozi tiskarski stroj, takrat bom pa že v breskve zasajal zobe. Na koščice bom pazil, se mi še kar nič ne mudi na oni svet — posebno zadavljen bi nerad šel.

Vselej pa, kadar posegam po češnjah, se spomnim na kolega Jožeta, ki je bil tako nesrečen, da se je dal prav temu sadežu zapeljati. Grešil je proti sedmi božji zapovedi — drugič bom povedal, kako.

Kranjski Janez

Tolažba

Kaj se zvijamo, trpini, če preti nam bič gorja? Slednji dan, čeprav je jasen, z mrakom slednjič se konča.

Tudi če žari poletje, se jeseni ohladi in če je ledu na kupe, sončna vigred ga stopi.

Naj bo še tako zavita v gosto temo zimska noč, brž ko jutro se zasvita, mine njena tajna moč.

Vsaka noč se z zarjo jenja in z večerom mine dan; tema se s svetlobo menja, mrak upira se zaman.

Limbarski

KOTLI ZA KUHANJE ŽGANJA, Agria-univerzalni stroji, posnemalniki, živalni stroji, kolesa

JOHAN LOMŠEK

ZAGORJE — ŠT. LIPŠ, P. EBERNDORF

Zahtevajte brezplačne cenike — Ugodni plačilni pogoji. — Prodajam tudi na obroke

„Ali noriš, Cimbura?“ je vpil Černoch in pograbil tresočega se konja za uzdo. „V ogenj ga ne spraviš — nesreča se bo zgodila!“

„Proč, moji otroci so tam!“ je ukazal Cimbura. Nadčloveška moč in obupna odločnost sta zvenela iz njegovega glasu in Černoch je spustil konja. Za trenutek so vsi pozabili na požar, na otroke, na pomoč. V njih so se prebudili konjarji, ki so goreli od radovednosti ali bo Cimbura prišel v gozd ali ne; če pride, kaj se bo zgodilo? Kaj bo naredil konj? Vzpel se bo kakor sveča na zadnje noge in, če jezdec ne skoči pravočasno raz njega, se konj z njim vrne in ga zmečka pod seboj... Kaj bo storil konj? Zvrnil se bo na bok in jezdecu zlomil noge... Kaj bo napravil konj? Brenil in dvignil se bo z zadnjim delom, da mu jezdec pade čez glavo. Kaj bo storil konj?

Toda niso poznali jezdec in žrebca. „Daj moč iz sebe,“ je spet po dolgem času zadonel glas v Cimburovi duši. Brazgotina se mu je pordečila, vse okrog njega je zginilo in ostala mu je samo zavest, da mora z Belčkom priti v gozd in rešiti Verunko in svoja dvojčka.

„Daj moč iz sebe — več, še več,“ je slišal Cimbura in s koleno stisnil konja pod sabo. Žrebec se je od bolečine trikrat zavrtel na mestu kakor vrtnec, Cimbura ga je stresel in nategnil brzdo, da se je žrebec usedel na zadek kakor pes. Tedaj pa je jezdec popustil, žvale so odnehale, kolena so popustila, gospodarjeva roka pa je potrepjala žrebca po vratu: „Nič ne pomaga, Belček, skupaj morava tja,“ so proseče izgovorila gospodarjeva usta... Belček se je čutil premaganega, zaman se je upiral,

zaman se je z jezdecem boril. Belček, hrabri konj, in zato prostodušen, stoji mirno kakor ovčka in razume, da ne sme zavratno vreči raz sebe gospodarja, ki mu že zaupa, ubogati mora in iti tja, kamor ga požene. In tako to nista več dvoje bitij, Cimbura in žrebec, ampak Cimbura sam, ki je za konja močnejši, večji in hitrejši, in žrebec pod njim za Cimburo smeilejši in hrabrejši. Zlila sta se v eno bitje, grozno, že pošastno, ki ju obvladuje ena sama volja...

Kakor plamen so naglo zagorele Belčku oči, rožnate ustne so se mu razklenile, kratka dlaka se naježila, pod nežno kožo so mu nabrekle žile, po vratu, plečih in nogah se je jasno pokazala s krvjo napolnjena pletena mreža, kakor da bi se vitka postava hotela pokazati v vsej lepoti, se je vzpela v višino in se iztegnila v dolžino. Belček je ponosno, mirno stresel z glavo in z nozdrvmi zafrkal tako močno, da je zadonelo, kot bi zaploskal z dlanmi, in se v mirnem teku vrnil na cesto.

Gledalcem se konj ni zdel več konj in Cimbura ne več Cimbura. Nekaj nadzemjskega, junaškega kakor v pravljici ju je obdalo, ljudje so začutili, da sta se jezdec in konj sporazumela in, ko bi sedaj iz gorečnega gozda drvel proti njima sam zmaj, lev ali kar koli, ta dva se ne bi umaknila, ampak udarila naprej...

„Sveti Jurij,“ je zdajci nekdo zaklical in vsi so poklekli, da bi pomolili za ta dva smrti posvečena. Groza se jih je polastila in nič jih ni motilo, če je bil Cimbura bos, razoglav, v hodnični srajci in oguljeni irhovini, da ne bi v njem videli viteza...

Cimbura ni spregovoril besede, le na kratko je spet prijel jermene v roke in, ko

je Belček pritekel k samemu ognjenemu zidu, se je jezdec sključil, se stisnil h konju kakor pijavka, z nogami se oklenil konja in s krasnim plavajočim skokom izginil v dimu in plamenih. Kakor grižljaj ju je pogoltnil gozd in ljudem je odleglo. Napekost je minila in sedaj so se vsi vrgli na obrambno delo tam, kjer so stali, kajti ta dva sta tako ali tako zgubljena. Ali bo žrebec prenesel Cimbura skozi? Ne. Podlegel bo. Smer bo zgubil. Spotakne se ob kamen, koren ali stor! V drevo bo zadel. Padel bo in ubil bo sebe in Cimburo. Dim ga bo zadušil in zgrudil se bo. Ognja se bo ustrašil in Cimbura ga ne bo več obvladala. Ah, gotovo, da ni časa več misliti, kako bi ga rešili... Ljudi se steka vedno več, množe se kakor mravlje, gozdarji in lovci vodijo gašenje, iz Piska hiti vojaštvo na pomoč, odmevajo udarci sekir, žage pojó, izkopana zemlja leti v zrak, drevesa padajo, javlja se ugoden veter vzhodnik in obrača plamen proč od gozda, k polju. Hurke so rešene, razen dveh, treh oralov gozda...

„Glejte, glejte,“ se zdajci oglašajo klici. Cimbura jo že kos poti od gozda maha proti vasi... Peš gre, Belček ob njem pa se vrti in pleše, se ziblje na prožnih nogah, zavija vrat in šumno izdihava vdihani dim. Na širokem konjskem hrbtu sedita kakor na klopi Martinek in Vašek. Oba previdno držita polne vrčke jagod. Dečko pa v velikih lokih kroži okrog konja in glasno laja. Verunka pa beži naprej v Putimo, da obleka na njej vihra, mamici praviti, da je Belček z atom prišel ponje v goreči gozd.

„Ni mogoče,“ so obstrmeli ljudje, pa vendar vidijo Cimburo, kako mirno stopa s svojimi ogromnimi stopali in kako gladi

z roko žrebca in boža sinova.

„Hola, Cimbura! Ali si ti ali nisi?“ kliče za njim Černoch, kliče v imenu vseh med grobno tišino.

„Bodi Bogu hvala, jaz sem, moji otroci so to in moj konj gre ob meni, vsi živi in zdravi,“ veselo odgovarja Cimbura. Pa se ne ustavi, temveč gre po poti z griča naravnost k velikemu Podcerkvenemu ribniku.

Rouček, Jaroš, Hornik, Koubsky, Černoch, vsi grede za njim, da bi videli Cimburo. Na lastne oči vidijo Cimburo zdravega, le dolge lase ima ožgane, vidijo konja zdravega, le griva in rep sta krajša, žima je kakor pristrizena in Cimbura in konj dišita po dimu in sajah in sta pokrita s pepelom.

„Skozi ogenj sva srečno preletela. Deset skokov je bilo dovolj in že sva bila za njim. Požar se je hitro širil ob kraju, toda v globino ni šel. Težave ni delal ogenj, temveč dim, ta je kakor gosta megla napolnjeval gozd in se zaradi dreves in brezvetrja ni mogel dvigniti. Niti koraka pred seboj niso videla, toda slišala sva Dečka, psa sva slišala in razveselila sva se jaz in konj. Zaklical sem, pes je pritekel in naju pripekljal k otrokom. — Verunka je že tekla z njima in dobro tekla — proč od ognja navzgor po poti k Skalnemu vrhu in k Selibovi...“

„Tvoja žena — Marjanka hiti sem,“ je zdaj zaklical Kolarik. Cimbura se je ustavil in pridržal konja, pritekla sta tudi Jan in Francek.

„Mamica, mamica!“ sta drhtela za materjo otroka, ona pa jima je tekla naproti z razprostrtimi rokami. Fantička sta se nagnila s konja in sta se ji obesila okoli vratu. (Se nadaljuje)

Zdrav duh v zdravem telesu

Nekaj besed o pomenu športa za današnjo mladino.

Mlad človek se more tudi duševno hitreje in bolje razvijati, če je njegovo telo zdravo, krepko in odporno. To pa je mogoče doseči samo, če imajo pljuča dovolj svežega zraka in mišice dovolj gibanja. Današnji človek živi drugače kot so živeli njegovi predniki. Naš dijak ali vajenec je danes prav tako sredi nezadržnega tempa, mnogo hitrejšega razvoja, kot je bil pred desetletji in je prav tako podvržen vsem dobrim in slabim stranem vsakdanjega življenja. Če moramo s skrbjo opaziti, da je zlasti mestna mladina v veliki meri izpostavljena škodljivim vplivom nekaterih vrst filmov, potem moremo pa tudi z zadoščenjem ugotoviti, da je predvsem tista mladina, katero so pritegnile razne vrste športa, zdrava, vedra in kar je zelo važno: podjetna. Pošteno tekmovalstvo daje zagona mlademu telesu. Danes pa tudi že lahko ugotovimo, da je tisti del polpretekle generacije, ki se je v svojih mladih letih posvečal športu, telesno mnogo bolj ohranjen, kot tisti, ki je šport zaničljivo imenoval „zablodo časa“.

Od takrat pa se je že mnogo spreminilo in šport je v zadnjih tridesetih letih povsod zmagoslavo pridr. Šole so uvedle telesne vaje, država podpira športno vzgojo mladine z denarjem, ker ve, kolikšnega pomena so res zdravi državljani. Samo zdrav, krepak človek je lahko polnovreden član družbe.

Državi in šoli so sledile druge organizacije, celo politične, in prav tako ustanavljale športna društva. Izhajajo posebni športni časopisi in ni skoraj časopisa, ki bi ne imel športne rubrike, v kateri svoje bralce obvešča o športnih dogodkih doma in po svetu. Šport je danes velika mednarodna sila, je področje, kjer se spoznava in se uči medsebojno spoštovati mladina vseh narodov. Olimpijske igre, ki jih prirejajo vsaka štiri leta, so velikansko taborišče — velemesto narodov in dobrodejen vpliv takih prireditev je občutiti tudi tam, odkoder je še vedno prišlo zlo nad človeštvo v obliki vojn — na političnem področju. Plemeniti olimpijski duh športa podpira danes vsak pameten človek, ki ima vpliv na javnost. Podpiral ga bo pa tudi vsak družinski oče, ki bo svojim otrokom dovolil športno se udeleževati — seveda v pravilni meri.

Tudi „Naš tednik“ bo v bodoče dal nekaj prostora člankom o športu in o športnih dogodkih. Čitatelje prosimo, naj nam sporočajo svoje želje in nasvete.

POGOVORI

Da bomo ustregli želji mladih čitateljev in sodelavcev, bomo pod naslovom „Pogovori“ obravnavali od časa do časa vprašanja, ki nam jih pošiljate, obenem pa bomo uporabili ta kotiček tudi zato, da vam bomo poročali svoje želje in navodila.

Uredništvo

Vsem: Kadar nam kaj pošljete, pišite vedno pregledno.

Naša dekleta in fantje v tujini se v zadnjem času precej oglašajo, kar je zelo razveseljivo. Morda nam ob priložnosti še pošljete kaj o življenju mladine v tamošnjem kraju, o kulturnih zadevah dotične države, ali pa vaše posebne doživljaje. Vse to bo našo mladino in vaše prijatelje in prijateljice v domovini zanimalo in vam bo nato gotovo tudi ona odgovarjala in povedala kaj zanimivega. Zelo lepo bi bilo, če bi si v tem smislu dopisovali in tako bili vedno povezani s koroško mladino. Saj vam je rubrika pod naslovom „Mladina piše“ vedno na razpolago in bi bilo jako razveseljivo, če bi jo vedno napolnili. Gotovo doživljate izven domovine zanimive stvari, ki jih lahko poveste svojim prijateljem, sočolcem in vsem bralcem „Našega tednika“. Obdržimo medsebojno povezanost!

N. K. (Švica): Hvala za poslano, bomo objavili v prihodnji številki.

K. S.: Vaše pismo smo sprejeli.

J. M. (Avstralija): Vaš opis je dober, toda še čaka odrešenja.

J. E.: Vaše pesmi nismo mogli objaviti.

J. Z., A. R., M. M.: Vaših člankov takrat, ko ste ve želele, zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti, sedaj pa niso več aktualni.

Š. K.: Oglasite se še kaj!

Za našo mladino

IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

DRAGOTIN KETTE

Dragotin Kette je bil pesnik moderne, ki je umrl že v zgodnji mladosti. Vendar nam je z Josipom Murnom dal pesem, ki je začasno prekosila župančičevo in na ta način oplodila vso nadaljno slovensko liriko.

Dragotin Kette se je rodil leta 1876 v Premu na Notranjskem, kjer je bil njegov oče Filip, duhovnik in vesel mož, ljudski učitelj in organist. Mati Ana, rojena Valenčičeva, mu je umrla, ko je bil še deček. Očeta pa je izgubil, ko je bil v Ljubljani v gimnaziji.

Leta 1889 je vstopil v prvi razred gimnazije v Ljubljani, kjer je ostal do VI. razreda. V šolskem letu 1890/91 je bil prestopil za nekaj časa na učiteljske. Po očetovi smrti so ga vzdrževali deloma sorodniki, deloma pa si je s pisateljevanjem skušal sam pomagati iz bede.

Po maturi je moral k vojakom v Trst. Tam se je močno prehladil. Iz prehlada se je razvila jetika. Moral je prezgodaj umreti, in sicer leta 1899.

Ohranili so se trije dnevniki iz njegovih dijaških let. V teh dnevnikih se sam kaže Kette kot mladenič močne volje. Bil je rojen pesnik. Vsak najrahljši zvok zunanega sveta je odmeval na strunah njegovega srca. Vse, kar je doživel, kar je občutil in kar je videl s svojimi očmi, nam je povedal v našem lepem jeziku.

V svoji mladeniški zaljubljenosti je na-

Ajda in Slovenci

Naši očetje so stanovali nekaj v vzhodnih deželah, tam, kjer sijaje in greje sonce leto in dan, kjer je zlata obilo in bogastva brez mere. Ščasoma pa so se ljudje v tistih krajih do čuda namnožili in naši očetje so se napotili iskat drugih selišč. Zapustili so kraj obilne sreče, rajši ko da bi se bili rvali in pobijali, zakaj ljubili so mir. Popotnim je dala boginja, ki jih je ljubila zaradi miroljubnosti — Slovenci so bili takrat še pogani — zimo, rekoč: „Koderkoli boste potovali, vsadite to zmo! Kjer ozeleni in zraste, tam ostanite. Ako pa ne ozeleni in zraste, ga izkopljite in se pomaknite dalje!“ Treh dni ni ozelenelo nikjer: ne na bregu Črnega morja ne po planjavah poljskih ne po gorah nemških. Le v zemlji slovenski je ozelenelo in se belo razcvetelo ter rodilo sad, prijeten, obilen in koristen.

In se dandanes seje Slovenec ajdo. Če jo suša pritisne ali slana popari, je slaba za kmeta.

Narodna

KULTURNI RAZGLED PO SVETU

Repentabor: V nedeljo, dne 23. avgusta, se je vršil na Repentabru v Trstu „Festival petja, pesmi in drame“. Na programu je bilo petje solistov in duetov, pozdrav, naši koroški narodni plesi (nastop tržaške folklorne skupine), naši zbori pojo („Metuljček“ iz Rojana, „Jadrani“ iz Trsta, pevci iz Mačkovelj). Lepota naše poezije (brali so pesniki iz svojih del), Gorenjski narodni plesi (nastopila tržaška folklorna skupina). Po kratkem odmoru je bila predstava drame „Krst pri Savici“.

Igro je izvajal Slovenski oder iz Trsta. Sodelovali so tržaški dijaki in dijakinje, dramska skupina Slov. prosv. društva iz Sv. Ivana ter tržaška folklorna skupina. Drame je napisal Bine Šulinov, režiral pa je prof. Jože Peterlin. Letošnji repentaborski festival je bila največja kulturna prireditev zadnjih let (daljše poročilo priobčimo v prihodnji številki).

Prireditev dekljskega dijaškega krožka v Štandrežu: Prijeten večer je privabil v nedeljo mnogo ljudi v Štandrež, kjer so prisostovali prvemu nastopu dekljskega dijaškega krožka. Na sporedu sta bili tudi igri „Blagoslov matere“ in „Oh, ta Polona“.

Sodelovanje švedskih in jugoslovanskih sindikalnih prosvetnih društev: V okviru izmenjav švedskih in jugoslovanskih sindikalnih kulturno-umetniških društev je 25. avgusta prišel v Jugoslavijo orkester sindikalnih organizacij iz Stockholma. Orkester bo v Jugoslaviji 14 dni in bo imel koncerte na Jesenicah, v Ljubljani, na Reki, v Opatiji, Splitu in Zagrebu. Orkester ima 30 glasbenikov.

Hkrati bo gostovalo na švedskem jugoslovansko sindikalno kulturno-umetniško društvo „Abrašević“, in sicer mali narodni orkester, folklorna skupina in

pisal najlepše pesmi. Najbolj pa ga je prevzela okolica Novega mesta. Novih bujnih barv je vdihnila njegovi poeziji okolica Trsta. Kette je začel pesniti že zelo rano. Prve svoje pesmi je objavil v „Ljubljanskem zvonu“, v „Vrtcu“ in v „Angelčku“.

Krasne so njegove prirodne slike: Noč trudna molči, In zopet je danes prekrasen dan, Na Krki, Jagned, V mlinu, Šumi les, Misli.

Da je imel Kette lep epski talent, pričajo njegove romance, balade in basni. Kettejeve basni spadajo med najlepše, kar jih premore naša mladinska literatura. — V sonetu je postal prvi mojster za Prešernom. Izmed njegovih sonetov naj omenimo: Na očetovem grobu, Rumeno sonce zapustim, Moj Bog.

Kette je med štirimi velikimi pesniki moderne najbolj urejena narava z najkrepkejšo poezijo. Bil je tesno povezan z domačim človekom in domačo zemljo. Niti za hip se ni pustil odtrgati od narodne pesmi.

Večerni mir

Oblaki zlati jadraro
v uspavajoči zrak,
ubežni žarki plavajo
v nižave plahi mrak.

Škrlatno ves zaton plamti —
iz dalj zapejo zvon...
Razbremenitve svet želi
si vseh vsakdanjih spon!

Valentin Polanšek

VABILO

Prosvetna centrala v Celovcu vas vabi na KINO-PREDSTAVO, ki bo v okviru „Kat. prosvetnega društva“ v Globasnici pri Šotarju v soboto, dne 29. avgusta, ob 8. uri zvečer in v okviru „Slovenskega prosvetnega društva“ v Štebnu pri Šoglnu v nedeljo, dne 30. avgusta, ob 3. uri popoldne za otroke in ob 8. uri zvečer za odrasle.

Na programu so lepi kulturni in gospodarski filmi. Gotovo tudi smeha ne bo manjkalo.

dve pevki narodnih pesmi. Društvo „Abrašević“ bo imelo koncerte v Stockholmu, Malmöu, Gotenburgu in še nekaterih mestih Švedske.

DOKUMENTI O VOJNAH IN REVOLUCIJAH

V Ameriki so Hooverjevemu institutu in knjižnici o vojnah, revolucijah in miru podelili iz Fordove ustanove 225 tisoč dolarjev. To volilo bo omejena ustanova dobivala vsaka tri leta in ga bo izkoriščila za zbiranje dokumentarnega gradiva o vojnah in revolucionarnih gibanjih v Aziji, Afriki in na Srednjem vzhodu.

UČENJE MODERNIH JEZIKOV

Pod okriljem organizacije UNESCO se v avgustu vrši v kraju Nuwara Eliya na Ceylonu mednarodni seminar, v katerem proučujejo učenje modernih jezikov kot pripravo za življenje v svetovni skupnosti. Prvi tak seminar se je vršil pred šestimi leti. Letos bodo zastopniki najrazličnejših narodov razpravljali med drugim tudi o avdio-vizualnih učnih pripomočkih pri poučevanju jezikov.

UGANKA

Besede tri ugani mi,
ki vsaka ima črke tri,
in zadnji črki dve pri vsaki
treh besedi sta si enaki:
Beseda prva v z začenja,
prijeten prostor ti pomenja;
besedo drugo s p dobiš,
ko pri pojedini sediš;
in tretjo s k vsakdo pozna,
kdor prostor s črko v ima.

MLADINA PIŠE:

Vzgoja ameriške kmečke mladine

V začetku dvajsetega stoletja so v Združenih državah začeli organizirati podeželska društva kmečke mladine, iz katerih se je po zaslugi vztrajnih in požrtvovalnih organizatorjev razvila mogočna ameriška mladinska organizacija, znana pod imenom „Gibanje štiriperesne detelje“. Člani tega gibanja so si namreč izbrali za značko štiriperesno deteljo, ki naj predstavlja štiri osnovna načela ameriške kmečke družine, ki jih označujejo s štirimi besedami z začetnico H, in sicer HEAD, HEART, HANDS in HEALTH in ki naj izražajo štiri gesla: Bister razum, plemenito srce, trdno zdravje in pridne roke.

V začetku stoletja se je podeželsko prebivalstvo Amerike začelo trumoma preseljevati v mesta, zlasti mladina. Tedaj so modri ljudje spoznali nevarnost, da ne bo nihče več obdeloval zemlje, če se proti temu „begu v mesta“ ničesar ne ukrene. Zato so po posameznih vaseh ustanovili majhna društva, kjer so imeli prosvetne večere in predavanja o velikem pomenu kmetijstva in o naprednem obdelovanju zemlje. Seveda so se nekateri fantje in dekleta v začetku iz njih norčevali ter jih imenovali „koruzna društva“. Toda organizatorji so bili vztrajni in so tudi poučevali kmečko prebivalstvo o socialnih razmerah in nevarnostih vele mestnega življenja. Danes pa je celo mestna mladina nevoščljiva kmečkim fantom in dekletom za njihovo napredno organizacijo.

Sedaj ima „Gibanje štiriperesne detelje“ svoja društva skoraj v vsaki ameriški vasi. Na koncu drugega polletja 1952 je imela Ameriška zveza kmečke mladine 2 milijona in 220 tisoč fantov in deklet vključenih v 87.000 društvih. Odkar je ameriški kongres s posebnim zakonom leta 1914 dovolil ustanavljanje teh društev po vseh Združenih državah, se je v njih doslej strokovno usposobilo nič manj kot 15 milijonov kmečkih gospodarjev in gospodinj. Lahko trdimo, da je danes ameriška organizacija 4-H največja zasebna strokovna nadaljevalna šola za kmečko mladino, kar jih pozna svet. V njenih društvih se učijo mladi kmetovalci napredno kmetovati in dekleta napredno gospodinjiti, obenem pa vzbujajo v podeželski mladini smisel in razumevanje za skupno samopomoč. Vsako društvo vodi točne knjige o svojem delu in o svojih izdatkih. Posamezna društva namreč tekmujejo med seboj in so ponosna na svoje uspehe. Zato se ta mladinska organizacija tako hitro in prožno prilagaja menjajočim se socialnim in gospodarskim potrebam svojega občestva. Glavno gibalno sta iznajdljivost in svoboda podjetnosti posameznikov kljub temu, da nadzirajo strokovno delo posameznih društev okrajni kmetijski referenti in potujoči kmetijski učitelji. Zaradi velikega pomena, ki ga ima danes organizacija 4-H za kmetijstvo, ji kmetijsko ministrstvo Združenih držav nakazuje denarno podporo in ji daje potrebna strokovna navodila.

Vendar ne omejujejo svobode organizacije in delovanja teh društev ameriške kmečke mladine kakšni državni predpisi. Tako v vsaki občini lahko organizirajo po lastni želji in potrebi svoja društva, ki pospešujejo poleg živinoreje in kmetijstva tudi gospodinjstvo, ročna dela ali domačo obrt, nego otrok, krojenje in šivanje, glasbo, zdravstvo, konserviranje hrane, vrtnarstvo, občinsko skrbstvo in celo vzgojo bodočih političnih voditeljev. V društvih ameriške kmečke mladine ne usposablajo fantov in deklet samo za strokovno delo v kmetijstvu, temveč jih vzgajajo tudi za koristne člane občestva, občine in države. Največje uspehe ima seveda ameriška mladinska organizacija 4-H v kmetijstvu. Leta 1951 so člani teh društev vzorno obdelovali nad 400.000 hektarjev zemlje.

Vsak kmečki fant ali dekle v starosti med 10. in 21. letom lahko pristopi posameznemu društvu 4-H in se zaradi pristopa lahko zgledi pri okrajnem kmetijskem referentu ali pa v krajevnem kmetijskem uradu. Pogoji za sprejem so v posameznih zveznih državah različni. Zvezi društev 4-H lahko pristopijo poleg posameznih društev tudi posamezniki, če živijo na kmetiji, ki je čisto osamljena. Za ustanovitev društva predpisujejo zvezna pravila najmanj pet članov.

Prvo društvo te vrste so organizirali leta 1902 v Springfieldu v zvezni državi Ohio. V začetku niso seveda društva bila med seboj povezana. Tedaj niso razpolagali z zadostnimi sredstvi za sistematično delo. Šele leta 1914 so ustanovili poseben sklad, iz katerega so financirali njihovo tako koristno delo za strokovno in splošno vzgojo ameriške kmečke mladine. Danes prispevajo v ta sklad razne šole, industrijska podjetja, zasebniki, občine, posamezne zvezne države in vlade.

Sedaj je tekmovalstvo med posameznimi društvi ameriške kmečke mladine v polnem razmahu. Vsako jesen se udeležujejo številnih sejmov, ki jih organizirajo okrajni in zvezne države. Na enem teh kmečkih sejmov so lansko jesen prodali na dražbi izredno lepega plemenskega bika, ki ga je zredil mladi kmečki fant, član mladinskega društva, za več tisoč dolarjev. Vsako leto se ameriška kmečka mladina z veseljem pripravlja na kongres zveze mladinskih društev 4-H, na katerem pregledujejo uspehe posameznih krajevnih organizacij in jih med seboj primerjajo.

Letni kongres imajo v Čikagu. Razen tega se sestaja organizirana kmečka mladina iz vseh delov Združenih držav tudi vsako leto na svojem taboru v prestolnici Washington.

Če si ogleduješ številne kmečke sejme — vsako jesen jih je približno 2.000 v Združenih državah — boš kar občudoval pestro in razgibanje življenje ameriških farmerjev. Videl boš tudi čedne skupne spalnice, ki jih pripravljajo za člane mladinskih društev 4-H, ki se udeležujejo s pridelki svojega društva jesenskega sejma. V prostem času se kmečka mladina po sejmih zabava s kmečkimi plesi pod milim nebom. Na mnogih ameriških kmečkih sejmih imajo posebni oddelek, kjer razstavlja samo kmečka mladina svoje pridelke pod vodstvom kmetijskih strokovnjakov ali izkušenih starejših kmečkih gospodarjev. Videl boš razstavo živine, ki jo redi kmečki naraščaj, potem razstavo kmečkih noš, ki jih izdelujejo kmečka dekleta, nadalje mladinsko razstavo cvetlic, kjer nastopajo tudi mladinski pevski zbori.

Za najboljše pridelke, izdelke in nastope dobivajo tedaj sinovi in hčere ameriških farmerjev zaslužene nagrade. Vsi se vračajo z jesenskih sejmov z veselo pesmijo domov, s trdnim sklepom, da bodo v prihodnjem letu še bolje delali.

F. Kyler

(Vrt, prt, krt)

„Salzburški seminar za ameriške študije“

Koncem avgusta se prične v Salzburgu tretji letošnji poletni tečaj „Salzburškega seminarja za ameriške študije“.

Ustanova „Salzburški seminar za ameriške študije“ je v gradu Leopoldskron, v svetovno znanem festivalskem mestu Salzburg, v osrčju svobodne Evrope. To je najbolj napredna in najbolj vplivna ustanova za študije ameriške civilizacije v Evropi in edina te vrste na svetu sploh.

Od leta 1947, ko je bil seminar ustanovljen, je vedno stremel za tem, da poda evropskim slušateljem v popolnoma svobodnem ozračju čim bolj obsežno in jasno sliko o ameriški civilizaciji in ameriški družbi. Obenem nudi evropskim slušateljem lepo priliko, da lahko primerjajo ameriške razmere z evropskimi, kaj imata Amerika in Evropa skupnega in v čem se bistveno razlikujeta. Nudi jim priložnost za primerjalni študij in specializacijo v stroki, ki jih najbolj zanima.

V zimi 1946/47 so si nekateri študenti Harwardske univerze, ki so bili izredno uspešni pri nabiranju denarja za živilske pakete, namenjene evropskim študentom, zastavili vprašanje, ali bi lahko Američani, ki so že veliko prispevali za materialno obnovo evropskih univerz, prispevali nekaj še za izvedbo novih idej, za štipendije za kulturo.

Za temo salzburskega seminarja so si zasnovevali načrta izbrali evropsko znatizelnost o vsem, kar se tiče Amerike. Odločili so se, da bodo v seminarju nudili slušateljem pouk iz vseh glavnih področij ameriškega študija: zgodovine, socialnih ved, literature in umetnosti.

Študij ameriške politike, gospodarstva, literature naj bi bil povezan z vprašanji splošnega značaja, toda le v okoliščinah, kjer bi vsa ta vprašanja obravnavali tako, da to ne bi bila zgolj izmenjava dogem in ki ne bi ničesar prejudiciral.

Meseca julija 1947 se je pričel v Salzburgu prvi tečaj, ki so ga financirali v celoti le z denarnimi prispevki posameznikov in ustanov. Funkcijo svetovalca so prevzeli člani proforskega zbora Harwardske univerze, toda večino dela in pa pripravljalne načrte so izvršili študenti sami. Že od vsega začetka je prevzel pokroviteljstvo nad seminarjem študentovski svet Harwardske univerze.

Leta 1947 je tvorilo študentovski organ 97 Evropejcev iz 17 držav, med njimi tudi iz Poljske, Madžarske in Češkošlovaške.

Velik uspeh, ki so ga dosegli prvi tečaji v letih 1947, 1948 in 1949, je vodstvo seminarja vzpodbudilo, da je leta 1950 delovni načrt razširil od enega meseca na celo leto. Reorganizirali so upravo seminarja: imenovali so stalen evropski vodstveni kader z ravnateljem Shepherdom Brooksom na čelu, medtem ko se je ustanova v ZDA pretvorila v korporacijo — „Charity Corporation“ — ki je prevzela skrb za rastočo finančno in upravnico bremena, kar ne bi bilo še n. pr. možno v prejšnjih okoliščinah. Za predsednika korporacije je bil izvoljen dekan zgodovinske fakultete rochesterske univerze, Dexter Perkins, neki ameriški industrijalec, ki je stopil v prostovoljni pokoj, pa za blagajnika. Izvoljen je bil tudi ostali upravni svet korporacije.

Vsako leto se udeležijo tečajev, ki jih razpisuje seminar, kakih 350 mladih Evropejcev — intelektualcev — obeh spolov, ki v viličastnem gradu Leopoldskron iz 18. stoletja živijo in študirajo v prijateljskem ozračju skupaj s predavatelji, katere izbere posebni „vzgojni odbor“ seminarja izmed najodličnejših mož, ki delujejo na znanstvenih ustanovah in Združenih državah.

Glavna skrb seminarja je, da seznanijo slušatelje na predavanjih v okviru tečajev z dejstvi o Združ. državah, o njenih zemljepisnih značilnostih, njenih virih, njeni kulturi, ustanovah in zgodovini. O vsem tem se slušatelji, ki morajo dobro znati angleško, seznanijo na vsakodnevni predavanjih, v seminarjih, na debatnih večerih, poleg tega pa imajo na razpolago bogato knjižnico, v kateri je več kot 5.000 knjig in periodičnih publikacij, ter je najbogatejša knjižnica ameriških del v Evropi. V njej so knjige, za katere bi ji zavidala marsikatera dobro opremljena evropska univerzitetna knjižnica. Istočasno pa se razvija med evropskimi slušatelji in ameriškim profesor-skim zborom ter ravnateljstvom vedno večje prijateljstvo in razumevanje ter se vzpostavljajo vedno tesnejše vezi.

Slušatelji, ki se udeležujejo salzburskega seminarja, so po večini Evropejci, intelektualci, ki lahko vplivajo na mišljenje dru-

gih Evropejcev. To so mladi sposobni ljudje med 25 in 35 letom, povprečna starost tečajnikov pa znaša 28 let. Za tečaj zvedo iz prospektov za seminar, ki jih razpošilja ravnateljstvo vsem evropskim univerzam, bivšim slušateljem ter drugim zainteresiranim posameznikom in ustanovam. Obrazec prošnje za štipendijo vsebuje poleg običajnih razpredelnic za osebne podatke prošilca še druge, v katerih mora navesti svoj poklic, na kateri šoli je končal višjo izobrazbo, seznam svojih publikacij oziroma del, katera pripravlja, svoje načrte za bodočnost, ali je že bil v Združenih državah in v kakšni zvezi, ter tudi vprašanje, kako je zvedel za seminar, katerega tečaja bi se rad udeležil in kateri v prospektu označeni seminar ga najbolj zanima. Točnejši pogoji so razvidni iz prospekta seminarja.

Delovanje seminarja ne seže za železno zaveso. Za enkrat se razteza na 10 držav. Iz čisto tehničnih razlogov še ni pričel vzbu-jati zanimanja za svoje tečaje v Španiji in Portugalski ter Grčiji in Turčiji. Kot rečeno so temu krive čisto tehnične težave in

ne morda politično ozadje. Te države so namreč preveč oddaljene od Salzburga, zato jih je bilo doslej članu ravnateljstva, ki je odgovoren za selekcijo kandidatov, nemogoče obiskovati. Štipendist mora dobro obvladati angleščino, kar je osnovni pogoj za podelitev štipendije, tako, da se lahko pri skupnih razpravah, ki so v vseh tečajih na sporedu, kaj nauči, oziroma, da k njim kaj doprinese. Za podelitev štipendije niso bistvene politične, socialne ali verske kvalifikacije.

Doslej se je udeležilo raznih tečajev v 6 letih obstoja seminarja že kakih 2.000 slušateljev. Tečaji trajajo navadno 4 tedne, razen vsakoletnega takoimenovanega „Splošnega tečaja“, sredi poletja, ki traja 6 tednov.

Posebno v evropskih državah, kjer ustvarja javno mnenje sorazmerno malo število ljudi, so vsi slušatelji salzburskega seminarja pomembna skupina v vsakdanjem življenju narodov. Ko se vrnejo s tečaja, širijo svoje novo znanje o ameriškem življenju po šolah in univerzah, na katerih učijo ali študirajo, po časopisih in revijah, pri katerih sodelujejo, po bankah in korporacijah, delavskih zvezah in drugih organiza-

Našim gospodinjam

Osem zapovedi za vkuhanje

1. Prva in glavna zapoved je skrajna snaga. Čim bolj čisto in snažno moremo izvršiti vsa dela pri vkuhanju, tem bolj trajni bodo shranki ali konserve.

2. Za vkuhanje vzemi vedno le brez-prikorno, nepokvarjeno in nikdar ne prezrelo sadje.

3. Sadje, ki ga hočemo sterilizirati, je bolj priporočljivo obrisati s snažno in suho brisačo kakor pa oprati to sadje z vodo. Ako pa sadje le moramo oprati, ga moramo nato pustiti dosti dolgo na situ, da se odteče.

4. Marmelade ohranijo svojo naravno in lepo barvo, ako jih ne huhamo predolgo. Zato pa moramo dodati zadostno količino sladkorja, to je polovico do enake teže kakor pa vzamemo sadja. Razen tega dodajmo še želatino za vkuhanje, ki jo dobimo v trgovinah. To ni podražitev shrankov, ker kratkotrajno kuhanje vpliva dobro na kakovost marmelade in pri kratkotrajnem kuhanju tudi ne izgubi sadje na teži.

5. Konservne steklenice moramo pred uporabo skrbno osnažiti. Najpreje jih

operemo v vroči milnici, jih oplaknemo s čisto vročo vodo in jih nato postavimo na snažen prt, da se posušijo. Brisanje po možnosti opustimo.

6. Steklenice napolnimo z vročo marmelado in steklenice takoj nato zavežemo. Da steklenice ne razpočijo, položimo pod nje večkrat zganjen prtič. Predno napolnimo steklenice z vročo marmelado, jih ogrejemo nad soparo.

7. Konservne steklenice, ki so zaprte s steklenim pokrovom in z gumijastim obročkom, vzamemo iz lonca oziroma kotlička, ko se toliko ohladijo, da jih moremo prijeti. Ako ostanejo konservne steklenice dalje časa v ohlajajočem se kropu, postane sadje v steklenicah premehko.

8. Steklenice z marmelado in kompotom shranjujemo na hladnem in suhem prostoru, kjer ne zmrzuje. Od časa do časa jih pregledamo, ako so še dobro zaprte in pri marmeladi, ako ne plesni. Ako še ni preporno, konservne steklenice še enkrat steriliziramo. Pri plesnivi marmeladi pa odstranimo previdno plesnivi sloj in marmelado še enkrat prekuhamo.

Konservne steklenice

Za vkuhanje potrebujete **dobre konservne** steklenice. Dobre in **poceni** konservne steklenice dobite po posredovanju „Našega tednika“. — Oglejte si **najboljše in najnovejše** konservne steklenice pri upravi „Našega tednika“ in se nato odločite za nakup.

Nakup traktorja

Izkušnje zadnjih desetletij in še posebej zadnjih petletij kažejo, da more pomanjkajne delovne sile nadomestiti kmet samo z mehanizacijo kmetije. Samo stroji so ono sredstvo, ki pomagajo tudi do boljše obdelave zemlje kljub manjšemu številu delovnih moči in s tem tudi do večjih pridelkov. Samo zvišanje pridelkov pa pomaga do rentabilnosti, do dobičkanosti kmetovanja tudi v današnjem času.

Pri mehanizaciji kmetij pa je važno, kakšne stroje kupimo, da ne bodo predragi in da bodo delo dobro opravili. Zato so tudi z nezaupanjem spremljali pri nas veliko propagando o traktorju, ki naj bi bil edino sredstvo, ki bo rešilo naše kmetijstvo.

Rog-ov traktor v Podjuni pri Globasnici — Dobavila fa. Niemiez & Riepl iz Velikova.

varna Steyer-Diesel-traktorjev izdelala tip traktorja, to je Steyr-Diesel-traktor tip 80, ki odgovarja tudi za mehanizacijo manjših kmetijskih gospodarstev in je primeren tudi za hribovite kmetije.

Kdor se zanima za nakup traktorja ali pa priklonih strojev, naj se pa pred nakupom posvetuje z zastopniki raznih firm, ki oglašajo v našem listu. Šele po temeljitnem posvetovanju in preudarku naj se odloči. Nakup tako dragocenega stroja je enkratni nakup in ga je zato treba dobro premisliti, predno se odločite.

cijah ter ustanovah.

Predavatelji na seminarju so sami ameriški profesorji in znanstveniki. Med njimi najdemo vodilne osebnosti iz ameriške literature, zgodovine, gospodarstva, javne uprave, sociologije, psihologije, antropologije, glasbe, dramatike, filozofije in umetnosti. Izbirajo jih ne samo zaradi njihovih visokih predavateljskih odlik, ampak tudi z ozirom na sposobnost, da znajo vzpodbujati slušatelje in sodelovati vedno in ob vsaki priliki z njimi, bodisi pri razgovorih po predavanjih ali bolj zasebno, pri obedu, igri, na sprehodih itd. Ti razgovori trajajo pogosto pozno v noč.

Salzburski seminar je bil ustanovljen predvsem z namenom, da popravi napačne predstave Evropejcev o Ameriki, ter da seznanijo slušatelje s pozitivnim znanjem o Ameriki. Ameriški predavatelji ustvarjajo neuradne stike med Ameriko in evropskimi študenti na seminarskih predavanjih, ustvarjajo vzdušje zaupanja, v katerem je mogoča odkrita razprava, učenje in medsebojno razumevanje. Za evropske študente so te metode nekaj novega in zabavne. V seminarju te nihče ne sili, da opraviš „predpisano“ delo in tudi ne pozna „partijske“ linije. To je mogoče le zato, ker seminar nima nobene, prav nobene zveze s kakršnokoli vladno ustanovo in zato tudi avtomatično odpade splošno razširjeno mnenje, da je „Salzburski seminar za ameriške študije“ propagandna ustanova ameriške vlade v Evropi.

Ob neuradnem stiku in v tovarstvu se pri evropskih študentih pokaže in vzbudi zanimanje za ameriško življenje. V seminarju odkrijejo odkritosrčno optimistično osebnost ameriškega človeka in neodvisnost novega sveta od tradicij, njegov prezir do napihnenih avtoritet ter zaupanje do „trdih“ predpostavljanih.

V takem ozračju je skoro neizogibno, da dobijo slušatelji tečajev bogatejšo, podrobnejšo in lepšo sliko o Ameriki, katero odnesejo po zaključku tečaja s seboj v domovino, ko se vrnejo k svojemu poklicu kot zdravniki, pisatelji, vzgojitelji, duhovniki, bankirji, vodilni industrijski uradniki, delavski voditelji itd.

Dunajski velesejem

Že več tednov pred začetkom Dunajskega velesejma, ki je v času od 6. do 13. septembra, so bili oddani vsi razstavniki prostori. Veliko število razstavljalcev ni več moglo dobiti prostora. — Skupno razstavlja na Dunajskem velesejmu v letošnji jeseni 2.800 firm. Od teh zastopa 500 razstavljalcev nad 1.000 inozemskih firm. Nad 400 razstavljalcev je iz avstrijskih zveznih dežel izven Dunaja, z Dunaja samega pa je 1900 razstavljalnih firm.

Med inozemci so zastopani predvsem razstavljalci iz Zpadne Nemčije, nato sledijo Italija, Anglija, Švica, Francija in Združene države. Skupno je 20 inozemskih držav zastopanih po enem razstavljalcu ali po kolektivni razstavi.

O LETOŠNJI LETINI

Ameriško kmetijstvo ministrstvo je objavilo, da bo letošnja letina, po sedanjih pričakovanjih, prav tako dobra kot lanskoletna, katero je prekosila samo vrhunska letina iz leta 1948.

Tako bodo n. pr. pridelali letos v Združenih državah 32.000.000 ton žitaric, lansko leto so jih pridelali 33 milijonov ton, v zadnjih 10 letih pa povprečno 29.000.000 ton na leto.

Pridelek koruze bo verjetno dosegel 83.000.000 ton, kar je 8.000.000 ton več kot povprečno zadnjih 10 let.

VEČJA PROIZVODNJA

V času ko so bile sedanje ameriške Združene države še angleška kolonija, je bilo zaposlenih v kmetijstvu 85 odstotkov ameriškega prebivalstva. Danes proizvaja isto količino živil 15 odst. prebivalstva. Med obema svetovnima vojnoma je padla količina dela, ki je bila potrebna za isto količino pridelkov, za 9 odst., pridelki pa so narastli za 29 odst. Razen tega se je zmanjšala v istem času, to je od leta 1921, za pridelovanje krme za delovno živino potrebna njivska površina na eno četrtno, ker se je povečala mehanizacija pridelovanja. To je pa spet omogočilo povečanje pridelkov živil za 51 odstotkov. Razumljivo je, da so se vzporedno z večjim številom strojev v kmetijstvu zmanjšali tudi napor kmečkega prebivalstva in da je narasla udobnost življenja na kmetih. To pa je spet vplivalo na to, da se je zmanjšalo odseljevanje s kmetov v industrijo in v mesta.

URADNE OBJAVE

TRŠKA OBČINA ŽELEZNA KAPLA
Javen razpis

Trška občina Železna Kapla razpisuje s tem javno za novo zgradbo glavne šole v Železni Kapli steklarska dela. Pogoje za ponudbe je mogoče dobiti od 24. avgusta 1953 dalje pri referatu za občinske visoke zgradbe v Celovcu, Miestaler Strasse 1, soba 211, ali pa pri občinskem uradu v Železni Kapli. Ponudbe je oddati do 31. avgusta 1953 pri referatu za občinske visoke zgradbe, kjer bo istega dne ob 11. uri javen pregled ponudb.

Župan

RAZGLAS

Referat za preskrbo žrtev (Opferfürsorgereferat) urada koroške deželne vlade razglasa:

Bivši politični preganjanci se opozarjajo, da potече rok za vlaganje predlogov za priznanje odškodnine za pripor, v smislu zakona o preskrbi žrtev iz leta 1947, dne 4. septembra 1953. Predlogi, ki bodo dospeli na okrajna upravna oblastva pozneje, ne bodo upoštevani.

Točnejša pojasnila dajejo okrajna upravna oblastva, kjer je mogoče dobiti tudi obrazce za vlaganje predlogov.

Koroška zbornica obrtnega gospodarstva
ZAKLJUČNI VAJENSKI IZPITI ZIMA 1953-54

Vsi vajenci v industriji, trgovini in gostinski obrti, katerih pogodbeno določena učna doba konča do 28. februarja 1954, se morajo javiti k zaključnemu vajeniškemu izpitu najkasneje do 15. septembra 1953.

Predpisane prijave obrazce je mogoče dobiti pri vajeniškem referatu Koroške zbornice obrtnega gospodarstva v Celovcu, Bahnhofstrasse 40, I. nadstropje, soba šte. 34. Izpitne prijave z vsemi potrebnimi prilogi je oddati pri vajeniškem referatu Koroške trgovske zbornice.

Urad koroške deželne vlade, deželno gradbeno ravateljstvo — (Oddelek za visoke zgradbe)

JAVEN RAZPIS

za deželni deški vzgojni zavod „Rosental-Roß“ v Goricih, občina Borovlje

Urad koroške deželne vlade, oddelek 23 (visoke zgradbe) razpisuje zemeljska in gradbeno-mojstrska dela za zgradbo telovadnice in štirisočnega družinskega stanovanja pri deželnem deškem vzgojnem zavodu Rosental-Roß v Goricih (Görtschach).

Pogoje za ponudbe je mogoče dobiti od ponedeljka, dne 24. avgusta 1953, pri deželnem gradbenem ravateljstvu, oddelek 23 (visoke zgradbe) v Celovcu, Sternestrasse 15, soba I. proti plačilu za stroške v višini 50 šilingov. Popolnoma izpolnjene in s firmo podpisane ponudbe je odati v zaprtih ovitkih pod oznako „Angebot, Knabenerziehungsanstalt Rosental“ najkasneje do torka, dne 1. septembra 1953.

Ne samo župnim uradom vsakemu naročniku „Tednika“ pomagamo

Pri vseh svojih nakupih se obračajte za nasvet na oglasni oddelek našega lista.

Pri večjih nakupih vam preskrbimo

popuste

Preskrbimo vam nadalje točno

dobavo

Preskrbimo vam tudi blago dobre kakovosti.

Ne zamudite torej ugodne prilike in naročite po naših nasvetih

boljše in cenejše

Vedno smo vam z nasveti na razpolago, zato se obračajte na nas (zadostuje dopisnica).

Oglasni oddelek „Našega tednika“

v Celovcu, Viktringer Ring št. 26
Tel. 43-58

1953, ob 10. uri dopoldne pri deželnem gradbenem ravateljstvu v Celovcu, Sternestrasse Nr. 15, soba šte. 7.

Ponudbe, ki bodo pozneje dospele, ne bodo upoštevane.

Pregled ponudb bo v torek, dne 1. septembra 1953, ob 10.30 dopoldne v omenjenem uradu, soba številka 7.

V Celovcu, dne 19. avgusta 1953.

Deželni gradbeni ravatelj.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

30. avgusta: 7.15 Verski govor — Sonce čez hribček gre, pesmi v nebo done... — 31. avgusta: 14.30 Tedenski pregled — Znanje za vse (C. F. Whitley — 6. stoletje pr. Kr.) — 1. septembra: 14.30 Zdravnik — Petje ob spremljavi harmonike. — 18.30 Arije iz znanih oper. — 2. septembra: 14.30 Za ženo in dom. — 3. septembra: 14.30 Slovenske pesmi — 18.30 Literarna oddaja. — 4. septembra: 14.30 Sodobna vprašanja. — 5. septembra: 8.45 Za naše malčke. — 6. septembra: 7.15 Verski govor — Sonce čez hribček gre, pesmi v nebo done...

TRST II. (306.1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—24.00. — Ob nedeljah: 8.00—24.00. —

28. avgusta: 13.00 Glasba po željah — 19.00 Kraji in ljudje — 20.00 Slovenski motivi — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 29. avgusta: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet — 13.30 Kulturni obzorik — 19.00 Pogovor z ženo — 21.00 Koncert sopranistke Patik Smerkoljeve — 22.41 Koncert basista Aleksandra Kovača.

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.

Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.

(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

PARIZ (val 30.17 in 41.89 metrov)

Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20

Z A S M E H

LAKONIČNO

Slavni angleški zdravnik Hufeland je sovražil dolgo nepotrebno govorjenje. Bil je mnogo zaposlen in je imel malo časa.

Nekega dne pride k njemu neka žena. Se predno jo je zdravnik mogel vprašati, kaj ji je, je razgalila svojo roko in mu pokazala opečeno mesto. „Osmodila,“ je rekla kratko. „Tople ovitke!“ je rekel zdravnik in očistil rano. Oba skupaj sta izgovorila komaj tri besede in žena je šla. — Tretji dan je žena zopet prišla, pokazala roko in rekla: „Boljšel!“ Zdravnik je rekel: „Nadaljujte z ovitki!“ In žena je odšla. Čez več dni je zopet prišla in rekla: „Zdrava! Stane?“ — „Nič!“ je rekel zdravnik in se smejal na vse grlo, „kajti vi ste najpametnejša ženska, kar sem jih sploh kdaj videl.“

„GRADIMO SOCIALIZEM“

V neki državi „naprednega socializma“ je stari žid vprašal svojega rabina: „Ali je res mogoče graditi socializem v eni sami deželi?“ „Da, je odgovoril rabin, toda živetvi morate v drugi.“

SREČEN ZAJEC

V neki „napredni socialistični“ državi sta se na polju srečala dva zajca. Prvi se je pritoževal zaradi komunizma, pomanjkanja svobode, delovnih zadržkov in tako dalje. Drugi pa ga je prekinil:

„Ne bodi tako neumen,“ je dejal, „srečen sem. Nikoli se mi ni tako dobro godilo. Zdaj sta repa in krompir še januarja na njivah, prej pa so že jeseni vse pospravili.“

Kaj je dobro na svetu. Spovednik je tolažil umirajočo ženo z boljšim življenjem po smrti, ker na tem svetu itak ni nič dobrega. — „Oh da, mesene klobase in svinjska reberca,“ je vzdihnila žena.

Katekizem

Mlad pravnik je naredil skušnjo za doktorat z izvrstnim uspehom. Garcia Moreno, predsednik republike Ekvador v Južni Ameriki, odločen katoličan, mu čestita in pravi: „Pokazali ste nam, da ste se dobro učili prava; ali pa znate kaj katekizma? Vsak uradnik mora najprej poznati božjo postavbo.“ Nato ga vpraša nekaj iz katekizma. Mladi doktor ne ve ničesar odgovoriti. Resnega obraza mu pravi Garcia Moreno: „Dragi gospod, vi ste sedaj postali doktor prava, toda predno smete nastopiti službo, idite za nekoliko časa k frančiškonom, da se naučite katekizma!“

DUNAJSKI MEDNARODNI VELESEJEM

Od 6. - 13. septembra 1953

Moda, luksuz, gospodinjstvo, tehnika, stroji orodje, priprave. — Kmetijska in gozdarska razstava — Razstava o izvozu živine — Mlekarnstvo — Čebelarstvo — Pokušnja vina — Cvetličarska in vrtnarska razstava — Živila in poživila

URADNA UDELEŽBA IZ ZAMEJSTVA

Znižana voznina na železnih in avtobusih za 25%. — Sejemske izkaznice pri deželnih trgovskih zbornicah, pri deželnih in okrajnih kmetijskih zbornicah in pri prodajalnicah, ki so označene z lepaki.

Si koroški patriot? Pij Schleppe povsod

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 š (IN 10% DAVKA).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

Šivalni stroji: za dom in za obrt. — Dvokolesa: 50 različnih vrst na izbiro. — Radijski aparati: vsi novi modeli na ugodne obroke pri

TRUPPE & ERMANN
Beljak - Villach, Widmannsgasse,
vogel Kirchenplatz.

Moderne spalnice, kuhinjsko pohištvo, oblaženo pohištvo na ugodne obroke Rudolf SLAMA, Celovec, St. Veiter Strasse 15.

TOVARNISKO NOVO
MOTORNO KOLO
Potuznik, Celovec-Klagenfurt
St. Ruprechter Str. 4. Tel. 35-23.

Iščem z dekletom, ki je stara 18 let in je sposobna vsakega ženskega dela, službo na kmetih pri pošteni slovenski družini. Oglasiti se pri družini Nuck vlg. Schadbacher in Granitztal, Post St. Paul, žel. in avtopostaja St. Paul im Lavanttal.

ŠOLSKÉ TORBE NAJCENEJE
pri HEGENBART, Klagenfurt,
Villacher Strasse 19.

Fant, Slovenec, s pošteno ugledno preteklostjo, želi spoznati pošteno slovensko dekle, staro od 20 do 26 let. Imam dober poklic, s katerim se morem povsod uveljaviti. Naslov pri upravi lista.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Od 29. 8. do 3. 9.: „Knall und Fall als Detektive“.

STADTTHEATER

ob 16., 18. in 20. uri.

Od 28. 8. do 31. 8.: „Falsche Scham“

Ikon-Filmsko gledališče v Plikerku

Od 29. 8. do 30. 8.: „Corry-Bell“

DOBRA KNJIGA

še vedno najlepše darilo za vsako priliko

Album Koroške	15 šilingov
Rotija (Mauser)	4.—
Sin mrtvega (Mauser)	4.—
Prekleta kri (Mauser)	4.—
Cmokec poskokec (Bazilij)	3.—
Jamnik (Mauser)	8.—
Cela kolekcija stane	25 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2.5 USA dolarjev

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 3 šil. za inozemstvo 4 dolarje letno. Odpoved za en mesec naprej. — Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak. — Tiska tiskarna Družbe sv. Mohorja, vsi v Celovcu, Viktringer Ring 26. — Telefonska številka uredništva in uprave 43-58.